

KASDIENYBĖS VEIDAI

Baisiai išsigandau. Atėjo jmitę vyrai ir viską išnešė: ir mėsą, ir grūdus sumaltus, ir duoną, ir megztinius, ir šalikus, ir kojines...

Turėjau žieminius aulinukus stačiais kampais. Kažkada kaimynų mergaitė leptelėjo, kad atrodau, kaip berniukas. Tai nukarčiau, suapvalinau kampukus...

Svajonių galima turėti daug, bet gyvenime ne visada pavyksta joms išsipildyti.

Išmokau kitaip žvelgti į kasdienybę, o kartu ir mėgautis gyvenimu, dažniau stabtelėti ir padėkoti visatai, tiek už naujas pamokas, tiek už gražias akimirkas.

Jis mane pastebėjo važiuojančią miestiniu autobusu. Kadangi visuomet stengiausi išsiskirti iš kitų, visada būdavau pasitempusi, gražiai apsirengusi, aišku vaikas mane pasekė ir užkalbino.

TURINYS

PRATARMĖ	3
Aldona Barkauskienė	6
Dmitrij Dekteriov	14
Janina Janavičienė	25
Regina Pulokaitė	29
Janina Perkova	37
Zita Nijolė Sederevičienė	46
Jadvyga Pilelienė	53
Birutė Sudžiutė	58
Sigitas Šuišelis	60
Bronislava Dausynienė	64
Ana Kalsberg	70
Edmundas Gorodeckas	73
Danutė Razutienė (SDP)	77
Adolfina Dambrauskienė	83
Kazys Alvydas Plačenis	87
Genovaitė Marija Špuogienė	91

PRATARMĖ

Vos prasidėjo diena ir ... jau vakaras.

Vos atvykome į darbą pirmadienį, o jau penktadienis.

... ir mėnuo jau baigėsi.

... ir metai jau beveik baigėsi.

... ir jau praėjo 40, 50 ar 60 mūsų gyvenimo metų.

... ir praėjo 22 mūsų Centro veiklos metai

... ir suprantame, kad praradome tėvus, draugus.

... ir suprantame, kad vėlu grįžti ...

Taigi ... Pabandykime, nepaisant visko, mėgautis likusiu laiku ...

leškokime sau patinkančios veiklos ...

Įdėkime spalvų į pilką kasdienybę ...

Nusišypsokime dėl mažų gyvenimo dalykų, kurie įdeda balzamo į mūsų širdį.

Nepaisant visko, šį likusį laiką turime ir toliau mėgautis ramybe.

Pabandykime pašalinti žodį "vėliau"...

Aš tai darau po ...

Aš pasakysiu po ...

Galvosiu apie tai po ...

Viską paliekame vėlesniam laikui, nesusimąstydami, jog tas laikas gali neateiti...

Mes pradėdame suprast, kad:

vėliau kava atšąla ...

vėliau prioritetai keičiasi ...

vėliau žavesys nutrūksta ...

vėliau sveikata praeina ...

vėliau vaikai užauga ...

vėliau tėvai sensta ...
vėliau pažadai pamirštami ...
vėliau diena tampa naktimi ...
paskui gyvenimas baigiasi ...
Ir tada dažnai būna per vėlu...
Taigi ... nepalikime nieko vėlesniam laikui ...
Kadangi vis dar laukiame pasimatymo vėliau, galime prarasti geriausias
akimirkas,
geriausias patirtis...
geriausius draugus...
Dieną šiandien ... Akimirką dabar ...
Mes jau nesame to amžiaus, kai galime sau leisti atidėti tai, ką reikia
daryti iškart.
Taigi pažiūrėkime, ar turime laiko daryti dabar...

Šis tekstas su nedideliais intarpais paimtas iš Facebook platybių.

Turime ir darome, čia ir dabar.

Mūsų kolegų surinkti prisiminimai, žodžiais užfiksuotos gyvenimo
akimirkos, sugulusios į leidinį "Kasdienybės veidai" leis mums pagarbiai
pažvelgti į mūsų paslaugų gavėjų ir kolegų gyvenimo patirtis. Šios
patirtys labai skirtingos, nes žmonės skirtingi, o ir tekstai skirtingi, nes
juos užrašę kolegos, turi skirtingas patirtis ir nėra rašytojai.

Ir vis tik tie tekstai, parašyti su meile, turi vertę, nes kiekvieno žmogaus
gyvenimas unikalus ir vertas būti aprašytas.

Keliaukime į mūsų paslaugų gavėjų ir kolegų gyvenimo istorijas,
suguldytas "Kasdienybės veiduose", pažinkime paprastų žmonių
gyvenimo džiaugsmus, atraskime jų gyvenimo prasmę, išsaugokime jų
istorijas savo atminties kloduose ir palikime tas istorijas kitiems.

Keliaukime lengvai, pilni geranoriškumo ir siekio pažinti.

Nuoširdžiai Jūsų, Diana Stankaitienė

Iš pagarbių santykių ilgesio

Visada kai perskaitau knygą, pagalvoju, koks esminis žodis ją apibūdintų. Pirma mintis, kuri atėjo į galvą – buvo ilgesys.

Ilgesys – pagarbos žmogui. Ne šioje knygoje. Pagarbos žmogui čia daug. Jo amžiui, jo gyvenimo istorijai, jo gebėjimams. Bet nūdienos gyvenime taip nėra. Todėl nuoširdžiai dėkoju už tai. Kitas žodis, atėjęs į galvą buvo – iniciatyva.

Iniciatyva – niekas centro darbuotojams neliepė parašyti šios knygos. Ne vienas norminis aktas, ne viena instrukcija to jų neįpareigojo. Jie patys sugalvojo, ėmėsi iniciatyvos ir sukūrė inovaciją.

Inovacija – kuri ne tik padovanojo šventę aprašytiems asmenims. Tai šventė ir man, skaitytojai. Kai skaitau su kokia pagarba, meile ir įsijautimu aprašyti klientų gyvenimai, galiu senti ramiai. Kuriamą humanistinę socialinio darbo praktiką, kurioje svarbus žmogus, individas.

Individas su individualiu požiūriu į jį. Visada norėjau, kad į mane žiūrėtų kaip ne į statistinį vienetą, o kaip į individą. Ir šioje knygoje šį požiūrį radau. Labai dėkoju, kad nepaskęstate kasdienybėje ir sunkiai dirbdami, randate laiko pamatyti žmogų – individą – pajauti kuo jis gyvena, parodyti skaitytojui jo kasdienybę. Pagaliau – tai informatyvu.

Informacija – turi išliekamąją vertę. Palieka daug faktų istorijai. Kaip gyvena, dirba ir kuria mūsų karta, kaip formuojasi Lietuvoje socialinio darbo tradicija.

Taip perskaičiau šią knygą. Su penkiomis „i“: humanistinių santykių **ilgesys**, socialinių darbuotojų **iniciatyvumas**, sukurta socialinio darbo **inovacija**, kurioje visas dėmesys – **individui**. Ir labai reikšminga **informacija** apie mus – socialinį darbuotoją, apie socialinį darbą – dabarties ir ateities kartoms. Ačiū už šią knygą ir kuriamą nuostabią praktiką.

Prof. dr. (HP) Ingrida Baranauskienė, Klaipėdos universiteto Socialinio darbo katedros vedėja

Aldona
BARKAUSKIENĖ

Kalbėtis su garbaus amžiaus žmogumi apie jo gyvenimą – lyg vartyti nepaprastai įdomią knygą. Perskaitai vieną kvapą gniaužiantį puslapį, atsiverti kitą – dar įdomesnis. Peržvelgdamas kartu su senjoru jo nueitą kelią, išgyveni visą emocijų gamą: tai juokiesi iš vaikiškų išdaigų, tai kraupsti nuo baisių įvykių, tai įsimyli. Ir tie amžių primenantys skauduliai trumpam tarsi pasimiršta. Socialinės paramos centro paslaugų gavėja Ona Aldona su Centro bendruomene dalijasi savo gyvenimo istorija bei dovanoja pluoštą spalvingų emocijų. Ir, žinoma – laimės receptą.

Ona Aldona gimė ir užaugo Kretingos rajone Darbėnų apylinkėje. Mergaitė buvo ketvirtas vaikas iš penkių. Geriausiai ji sutarė su jauniausiuoju broliu. Tėtis buvo kalvis. Jis buvo gerbiamas aplinkinių už savo gražius dirbinius. Dukrai Aldutei jis, pats to nesitikėdamas, išugdė ir tobulą muzikinio ritmo pajautimą. Mergaitei labai patikdavę klausyti kūjo dūžių ir kalti pačiai. Šitaip kaldama kartu su tėčiu, Aldutė išmoko jausti ritmą, o ateityje – puikiai mušti būgną, ir sakėsi mušanti iki šių dienų – puikiai sekasi.

Kokia vaikystė be nuotykių? Ona Aldona su jauniausiuoju broliu Kazimieru labai mėgo rūkytą kaimišką dešrą. Toji, susukta rinkėmis, buvo laikoma sukabinta ant aukšto. „Mes mokėjome atsilaužti, sumažinti rinkę, aptepti suodžiais, kad mama nepastebėtų, ir atgal pakabinti. Kartą jie užtikę šeimos sacharino atsargas ir visą jo kiekį subėrė į kibirą vandens. Tokio saldaus vandens nebuvo įmanoma gerti, o sacharino irgi gaila... „Užsaldinome visą šulinį, supylę tą vandenį. Ilgai truko, kol išnyko tas saldumas“...

Mėgdavo išdaigininkai ir melagingą pavojų skelbti: „Vyresnysis brolis pasakydavo, o mes lakstydavome kelio pakraščiu, šaukdami, kad degame ir prašydavome pagalbos. Brolis tik šliūkšt kibirą vandens ant mūsų“,- Aldona sako, kad toks žaidimas būdavęs be proto smagus. Žiemos šalčiai ir ankstyva tamsa – ne kliūtis tikriems nuotykių mėgėjams. Ypač, kai į pagalbą vėl ateina vyresnysis brolis. Sykį jis pasiūlęs mažuosius pavežioti tėvelio sukaltomis rogėmis. Aldutė pasirūpino šiltais rūbais bei apklotu, o vyresnėlis, tempdamas roges, pasiūlė mažiesiems žiūrėti tik į žvaigždes ir dainuoti. „Mes ir žiūrėjome. Atrodė, kad

važiuojame ir važiuojame nesustodami. Vis dainuojame ir dainuojame.“ Kai jau pabodo važiuoti ir atėjo laikas broliui pasakyti, kad rogių nebetrauktų, mažieji pamatė, kad nuvažiavo jie visai netoli. Tiesiog užsižiūrėję į žvaigždes, Aldutė ir Kaziukas nepajuto, kad brolis atvežė juos į laukus palikęs dainuoti rogėse, tyliai grįžo namo...

Aldona – Pokario vaikas. Jos atmintyje ir dabar išlikę siaubą keliantys momentai, kai į namus įsiveržė nekviesti svečiai: „Baisiai išsigandau. Atėjo įmitę vyrai ir viską išnešė: ir mėsą, ir grūdus sumaltus, ir duoną, ir megztinius, ir šalikus, ir kojines“... Nuo ginkluotų plėšikų kentėję visi kaimo gyventojai...

Tarpusavyje kaimynai sutarę draugiškai. Aldona prisimena, kaip jos tėvelis bičiuliavosi su netoliese gyvenusiu Lietuvos Respublikos

Baisiai išsigandau. Atėjo įmitę vyrai ir viską išnešė: ir mėsą, ir grūdus sumaltus, ir duoną, ir megztinius, ir šalikus, ir kojines...

Prezidento G. Nausėdos seneliu: „Jie vienas kitą gelbėjo, vienas kitam padėjo. Kaip sakė – ranka ranką plauna. Končys turėjo malūną, tai sumaldavo mums grūdus, o tėvelis padargų pagamindavęs“.

Onos Aldonos ir G. Nausėdos artimieji palaidoti tose pačiose kapinaitėse, todėl lankydamą savųjų kapus, moteris kartais sutinka ir Prezidentą.

Vienas iš gražiausių Aldutės vaikystės prisiminimų – pamokos pas seseris Pauliną ir Eleną, kurias vaikai vadino auklėmis. Tai buvusios nepaprastos moterys: elegantiškos, jaunos, išsilavinusios, mylėjusios vaikus ir mokiusios juos įvairiausių dalykų. Seserys buvo netekėjusios, tikėtina, kad vienuolės. Pauliną vaikai sutikdavę retokai. Ji dažnai būdavo Maskvoje - cerkvėse aukso siūlais siuvinėdavo liturginius rūbus. Daugiausiai dėmesio vaikams skyrusi Elena: „mes, kaimo vaikai, ten susirinkdavome“. Savo rūbų spintoje pedagogė saugojusi „Aušros“

laikraščių, įvairiausių romanų – dažnai vaikams ką nors paskaitydavo. Ji mergaitėms pasiuvusi sukneles Pirmosios Komunijos proga, papuošdavo

Gegužinėms pamaldoms, ne kartą yra padailinusi ir kasdienius vaikų rūbelius. Išmokė rankdarbių ir mergaites: nerti staltiesėles, apnerti nosinaites, siuvinėti... Elena vaikus mokiusi ir bendravimo kultūros. Aldona puikiai įsiminė, kad kalbėdama su vyresniu žmogumi, neturėtų vaipytis ir kraipytis, o mergina su vaikinu turėtų būti kukli ir kalbėti nuleidusi akis.

Gerumo Elena mokė ne tik skaitydama knygas, bet ir asmeniniu pavyzdžiu: už vaikams skirtą laiką ji pinigų neimdavusi – kas galėdavo, atsilygindavo maistu ar ūkyje užaugintais produktais. Niekada nepakėlė balso, nepriekaištavo vaikams dėl netinkamo jų tėvų elgesio. Lankydamiesi pas Mokytoją, vaikai išmoko ir buities darbų: prižiūrėti kambarinius augalus, valyti langus, tvarkytis.

Mokytoja atvėrė vaikams ir gamtos pasaulį: jie visi vaikščiodavo po miškus, pievas, rinkdami įvairias žoleles. Elena pasakojo apie gydomąsias augalų galias, atvėrė prieskonių pasaulį, galimybes panaudoti kosmetikai: „Iš rožių žiedų net kvėpalus gaminome“.

Įspūdingas buvo ir Elenos sodelis: jame augo daugybė visokiausių gėlių, keli vaismedžiai. Mokytojos namelis buvo prie pat kelio, todėl akį traukdavo akmenėliais nubarstytas kiemo pakraštys.

Aldona su broliu susitaupė pinigėlių ir nusipirko „armoškėlę“. „Parsivežiau dviračiu iš Kretingos, o groti tai nemokam“, - savo pirmuosius žingsnius į muzikantės kelią prisimena moteris. Jai tada buvę 15, o broliui – beveik 14 metų. Tėvelis pagaminęs būgną. Kad ir nemokėdami, brolis ir sesuo pabandė muzikuoti: „Kai užgrojome, skamba ant viso kaimo. Bet groti – tai nemokam“. Neapsikentusi kakofonijos, mama išginė jaunuosius muzikantus iš kiemo....

Muzikalusis jaunimas – ne iš tų, kurie greit nusimena. Brolis ir sesuo repetuodavo netoliese esančiame miškelyje. Ten radę nuvirtusį medį, susėsdavę ant jo, ir vienas mušdavęs būgną, kitas grieždavęs armonika. Ir kiekvieną kartą muzikos instrumentai Aldonos ir brolio rankose skleidę

vis gražesnius garsus. Netrukus ir mama leido repetuoti kieme. Truputį muzikos pamokė ir retkarčiais užsukantis „diedukas“.

Neilgai trukus jaunieji muzikantai iš savo grojimo pradėjo užsidirbti. Grieždavo jie tiesiog pakelėje, būdavo kviečiami į vakarėlius, šventes, įvairius susibūrimus. Pirmąjį uždarbį Aldutė išleido šilkinėms kojinioms – jaunoji panelė labai mėgusi puoštis.

Tą svarbią dieną vykę rinkimai. Jiems skirtoje salėje griežęs muzikantas pasijuto labai pavargęs, ir paprašęs, kad Aldona ir Kazys jį nors trumpam pakeistų – kad pagrotų, kol jis pailsės ir atsigaus. „Kad jau labai prašė, neatsakėme, žinoma“, – tai buvęs pirmas Aldonos koncertas. Publika linksminosi, šoko. „Tada ir susitikau savo būsimą vyrą. Jis buvo atvažiavęs iš Klaipėdos. Jūreivis“, – lemtingą savo gyvenimo momentą prisimena moteris. Adolfas pamatė gražiąją muzikantę ir nebegalėjo nuo jos atitraukti akių. Kai Aldona baigė groti ir prie instrumentų grįžo tikrasis muzikantas, jūreivis pakvietė ją šokti. Taip jie ir susipažinę. Adolfas buvo elegantiškas ir visada gražiai apsirengęs. Tuo metu vyrams madingi buvo odiniai paltai, tai Aldonos draugas jų turėjęs net keletą: tai rudu ateidavo pasipuošęs, tai mėlynu. „Jis buvo toks truputį puošėiva, bet man tas tiko, nes ir aš tokia pati buvau“, – prisiminusi savo romantišką pažintį, šypsosi Aldona. Dar merginai patiko, kad būsimą vyro seserys buvusios dainingos – susitikusios jos dažnai kartu uždainuodavo.

Susituokė pora po dvejų draugystės metų. Adolfas dažnai plaukdavo į jūrą, o Aldona – padori ir kukli mergina, neskubinusi įvykių: „tada kitokios draugystės buvo, nei dabar – negalima, negražu pasisakyti iš karto, kur gyvenimi...“.

Vyras buvęs geras ir darbštus. Aldona ir Adolfas kartu išgyveno 48 metus santarvėje ir meilėje: „Nesu gavusi nei labai barti, nei pastumdyta nebuvau“. Kaip jiems tai pavyko? „Reikia norėti gyventi“, – pataria Aldona ir prisimena savo mamos pamokas: „Vaikeli, bus, kas ir nepatiks, bet žinok – neskriausk, kalbėk gražiuoju. Gerbkite vienas kitą, neužgauliokite. Grubiais žodžiais bet kokį žmogų gali paversti nevykėliu“.

Baigusi vidurinę, Ona Aldona pasirinko siuvėjos profesiją. Klaipėdos siuvykloje moteris siuvo darbo rūbus. Paauginusi dukrą ir sūnų, perėjo dirbti į skalbyklą ir išdirbo ten 22 metus.

Bendro gyvenimo pradžioje vyras plaukdavo į jūrą. Vienais metais kilusi baisi audra. Moteris prisimena, kad stichija vartė medžius, plėšė namų stogus... Per televiziją ir radiją nuolat sklido informacija apie paskendusius laivus. Iš vyro, tuo metu išplaukusio į tolimąjį plaukiojimą, nebuvo jokios žinios...

Išgyvenusi keletą bemiegių, laukimu ir nerimu persmelktų naktų, moteris pagaliau gavo žinią, kad jos vyro įgulai viskas gerai, ir kad dėl darbų gausos jie neturį laiko net telegramai išsiųsti. Kai jūreivis pagaliau grįžo, sutuoktiniai sutarė, kad Adolfas į jūrą daugiau nebeplauks. Savo darbinę karjerą vyras tęsė Celiuliozės ir popieriaus gamykloje.

Aldona prisimena, kad teko pakovoti ir dėl būsto, kuriame ji dabar gyvena. Iš senų namų, kuriuose prasidėjo jaunos šeimos gyvenimas, juos norėta iškeldinti į tokius pat – senus ir prastos būklės namus. „Po gimdymo buvau pikta, tai šiaip ne taip išsikovoju“, - savo kovą už geresnį būstą prisimena moteris.

Visą savo gyvenimą, nuo pat mažens, Ona Aldona mėgo padėti kitiems. Moteris nebijojo jokių darbų: „Ir maža būdama kokiai senutei kambarį išplaudavau, skudurėlį švariai išskalaudavau ir padžiaudavau“. Kartais gal neapskaičiuodama savo jėgų ir galimybių ir tempdama per sunkią našta, Aldona ne kartą traumavo stuburą. Atėjo laikas, kai traumų pasekmės apie save priminė, o šalia jų prasidėjo ir kitų sveikatos bėdų: širdies ritmo sutrikimai, šuntuotos venos, galva „ne sava“... „Man galvoje netelpa, kad ne viską begaliu padaryti“, - taip moteris apibūdiną situaciją, kurią priimti labai sunku. Dėl dažnų griuvimų, Aldona nesijaučia saugi, eidama gatve: „Sustoju pailsėti, ir nesmagiai jaučiuosi, neramu, ką žmonės pagalvos – kad kaip mažas vaikas - bijau eiti“.

Apie Socialinės paramos centrą ir galimybę gauti Pagalbos namuose paslaugas paslaugų gavėja sužinojo, kai dėl stuburo skausmų gulėjo ligoninėje. Ten dirbusi slaugytoja rekomendavo Paramos centrą ir paminėjo, kad jos mamai ši įstaiga taip pat teikia paslaugas. Abi

esančios labai patenkintos ir džiaugiasi pagerėjusia mamos gyvenimo kokybe.

Jau dvejus metus Aldona taip pat yra Socialinės paramos centro paslaugų gavėja. Moteris džiaugiasi Centro organizuojamais sociokultūriniais renginiais, labai reikalinga transporto paslauga, bet labiausiai esanti dėkinga už nuostabią darbuotoją, paslaugų gavėjai teikiančią Pagalbos namuose paslaugas: „Labai gera, labai sąžininga. Ji - mano garantas ir išlikimas. Galiu į ją kreiptis, kada man labai reikia. Tikras socialinis darbuotojas. Kai meldžiuosi, ir už ją pasimeldžiu“.

Ona Aldona užaugino sūnų ir dukrą. Šiuo metu jie gyvena Lietuvoje. Išėjusi į pensiją ir užauginusi vaikus, Aldona 13 metų grojo ir dainavo kolektyve „Bočiai“. Ten ji ne tik puikiai praleido laiką, bet savo talentu suvirpino ne vieno klausytojo širdį.

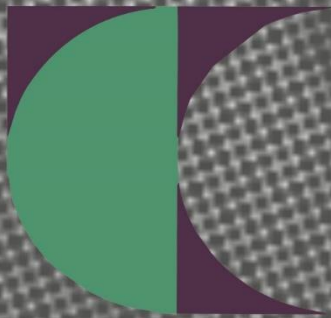
Paslaugų gavėjos namus puošia vaikų, anūkų nuotraukos. Charizmatiška moteris traukia ne tik savo artimuosius – su ja mieliai bendrauja ir žento draugas kaunietis dailininkas: „Mes su juo dažnai pasiginčijame, kiekvienas turime savo nuomonę, bet visada draugiškai“. Aldona džiaugiasi, kad būdamas Klaipėdoje, menininkas aplanko ir ją. Ir kartą apie poniją Aldoną jis yra pasakęs: „Jos nepastumdysi“.

Moters kambariai pilni gėlių, kampe nekantrauja armonika – tarsi nujausdama, kad įgudusios rankos ją pakels, o pirštai ims spaudyti klavišus. Ir pasklinda melodija, kurios skambesyje tarsi pamatai nuverstą medį ir ant jo muzikuojančius vaikus, išgirsti kalvio plaktuko cinkšėjimą ir pajauti Mokytojos Elenos amžinąjį gerumą...

Parengė:

vyr. socialinė darbuotoja V. Ketlerienė,
lankomosios priežiūros darbuotoja
J. Baniienė,
praktikantė V. Šimkuvienė

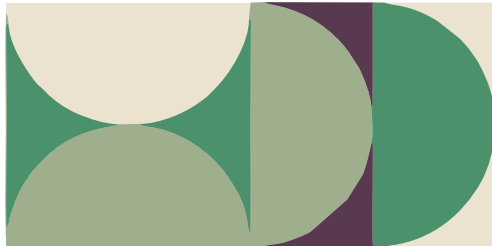

Dmitrij
DEKTERIOV

Su mūsų centro klientu, Dmitrijumi Dekteriovu, susipažinome daugiau nei prieš metus, vieną šiltą ir saulėtą rugsėjo dieną. Nuo pat pirmos pažinties minutės Dmitrijus man sudarė stiprios, įdomios, kūrybingos, išsiskiriančios savitu stiliumi, kitokiu supančio pasaulio matymu, suvokimu ir labai įvairiapusiškos asmenybės įspūdį, kuris laikui bėgant tik stiprėjo.

Tačiau yra ir kita pusė. Dmitrijui dar paauglystėje buvo diagnozuota raumenų distrofija. Jos pirmieji požymiai trikdė, neramino, o laikui bėgant ėmė reikštis vis ryškiau. Gydytojų prognozės buvo niūrios ir nežadėjo nieko gero, tačiau liga jo nesugebėjo palaužti. Laikui bėgant tik dar labiau skatino judėti pirmyn, išbandyti vis naujas veiklas, tokias kaip rankų darbo shamballa (rytietiško stiliaus) apyrankių ir rožinių gamybą, vorų paukštėdų, sukulentų ir bonsai medelių auginimą ir mėgautis gyvenimo akimirkomis, tarsi kiekviena iš jų būtų paskutinė. Jo asmenybei apibūdinti labai tinka F. Nietzsche posakis „Tai, kas neužmuša, padaro mus stipresniais“.

Man, kaip psichologei, darbas bendraujant su Dmitrijumi yra ne tik be galo įdomus, turiningas, bet ir praturtinantis mane, kaip žmogų. Dėka šio kliento daugelį dalykų aš pati pradėjau matyti ir suvokti naujai. Išmokau kitaip žvelgti į kasdienybę, o kartu ir mėgautis gyvenimu, dažniau stabtelėti ir padėkoti visatai, tiek už naujas pamokas, tiek už gražias

Dmitrijui dar paauglystėje buvo diagnozuota raumenų distrofija. Jos pirmieji požymiai trikdė, neramino, o laikui bėgant ėmė reikštis vis ryškiau. Gydytojų prognozės buvo niūrios ir nežadėjo nieko gero, tačiau liga jo nesugebėjo palaužti.

akimirkas. Supratau, kad mano profesija ypatinga tuo, kad ne tik mes galime padėti žmonėms, bet ir jie mus praturtina. Bendraudama su Dmitrijumi išmokau vertingų man, kaip asmenybei, naujų dalykų, už ką aš esu be galo dėkinga. Šis jaunas vyras yra nuoširdžiai smalsus, atviras pokyčiams, naujovėms ir socialiai aktyvus. Jei atsiranda galimybė kur

nors sudalyvauti ir turiningai praleisti laiką, pasisemti naujų įspūdžių ir patirties – jis visada pasirengęs. Vieni ryškiausių prisiminimų yra iš šių metų vasaros, kai kartu su klientu dalyvavome Rotary klubo inicijuotame renginyje, vykusiame prie jūros, bei rugsėjo 3 dieną kavinės „10 TILTŲ“ kieme vykusiame renginyje „Tapyba ir džiazas gyvai“. Jo metu galėjome stebėti devynių menininkų tapymo procesą, mėgautis gyva muzika, bendravimu su vakaro svečiais ir saulėtu rugsėjo vakaru: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=3122131011401427&id=2124371087844096.

Dmitrijaus meninis slapyvardis – Dmitrij Baltasar. Dar prieš mums susipažįstant jis mėgo tapyti aliejiniiais dažais, kartais vienas, o kartais su draugu. Tačiau, kurį laiką buvo šią veiklą apleidęs. Mes pabandėme tapyti drauge ir nusprendėme šią veiklą atnaujinti. Stebėdama šių dienų tendencijas žinojau, kad meno terapija, kaip inovatyvus metodas, taikoma vis dažniau, įvairiau. Jos nauda įrodyta jau seniai. Yra nenuginčijamas jos poveikis asmens emocinei būklei gerinti, stiprinti, padeda išlaisvinti kūrybiškumą, suteikia impulsų savirefleksijai, turi poveikį daugeliui kitų svarbių asmenybės ugdymosi aspektų. Pirmieji bandymai pradėjus tapyti drauge buvo nedrąsus. Reikėjo laiko vienas kitą pažinti, suprasti, pajusti kaip kiekvienas iš mūsų įsijungia į tapymo procesą, kokių turime lūkesčių. Taip pat, kiekvieną kartą pabaigus tapyti, skiriame laiko refleksijai, kokias mintis, jausmus ir asociacijas sukelia paveikslas. Laikui bėgant, mūsų tandemas tik stiprėjo ir tobulėjo. Natūraliai susiklostė tradicija tapyti kiekvieno mūsų susitikimo metu. Dabar jau turime norą, o gal ir tikslą, surengti taip gimusių paveikslų parodą. Tokiu būdu galėsime pasidalinti bendra kūryba, o gal padrąsinti ir kitus paimti į rankas teptuką, išdrįsti pabandyti tapyti ant drobės, ar tiesiog popieriaus lape, spalvomis ir potėpiaais išlieti savo jausmus, emocijas, mintis. Tik būtina atminti, kad svarbiausia yra ne rezultatas, o pats procesas, teikiantis džiaugsmą.

Daugiau Dmitrij Baltasar darbų galite pamatyti jo asmeninėse Facebook ir Instagram paskyrose, pagal šias nuorodas:

https://instagram.com/abstractcore?utm_medium=copy_link

https://m.facebook.com/profile.php?id=100001323277207&ref=content_filter

Parengė:

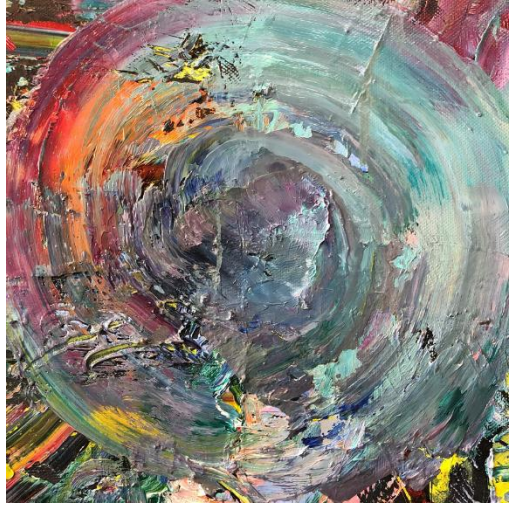
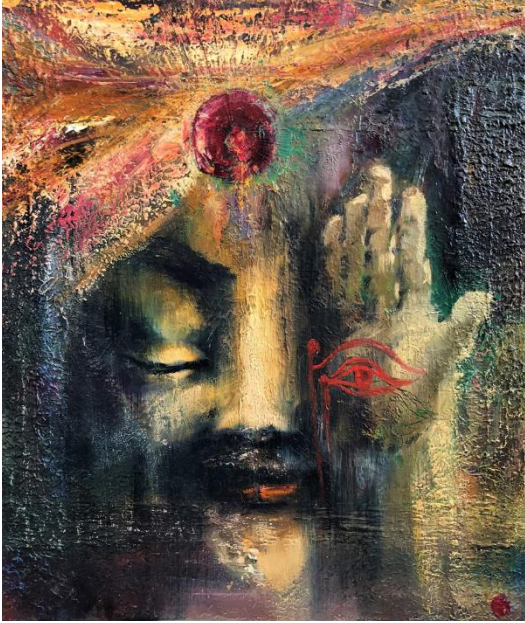
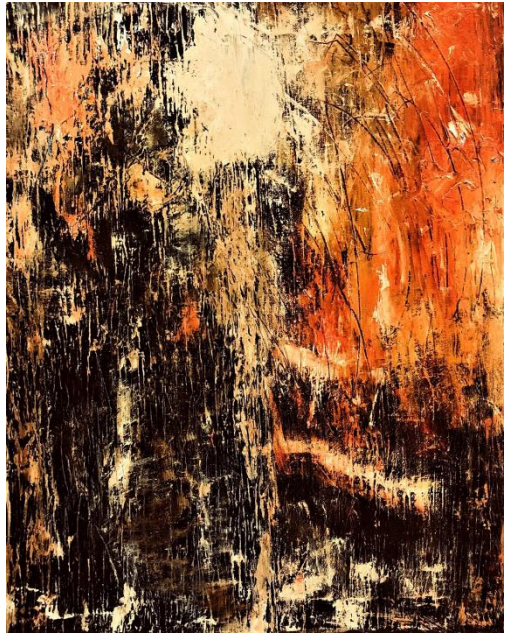
Psichologė Julija Blaževičiūtė

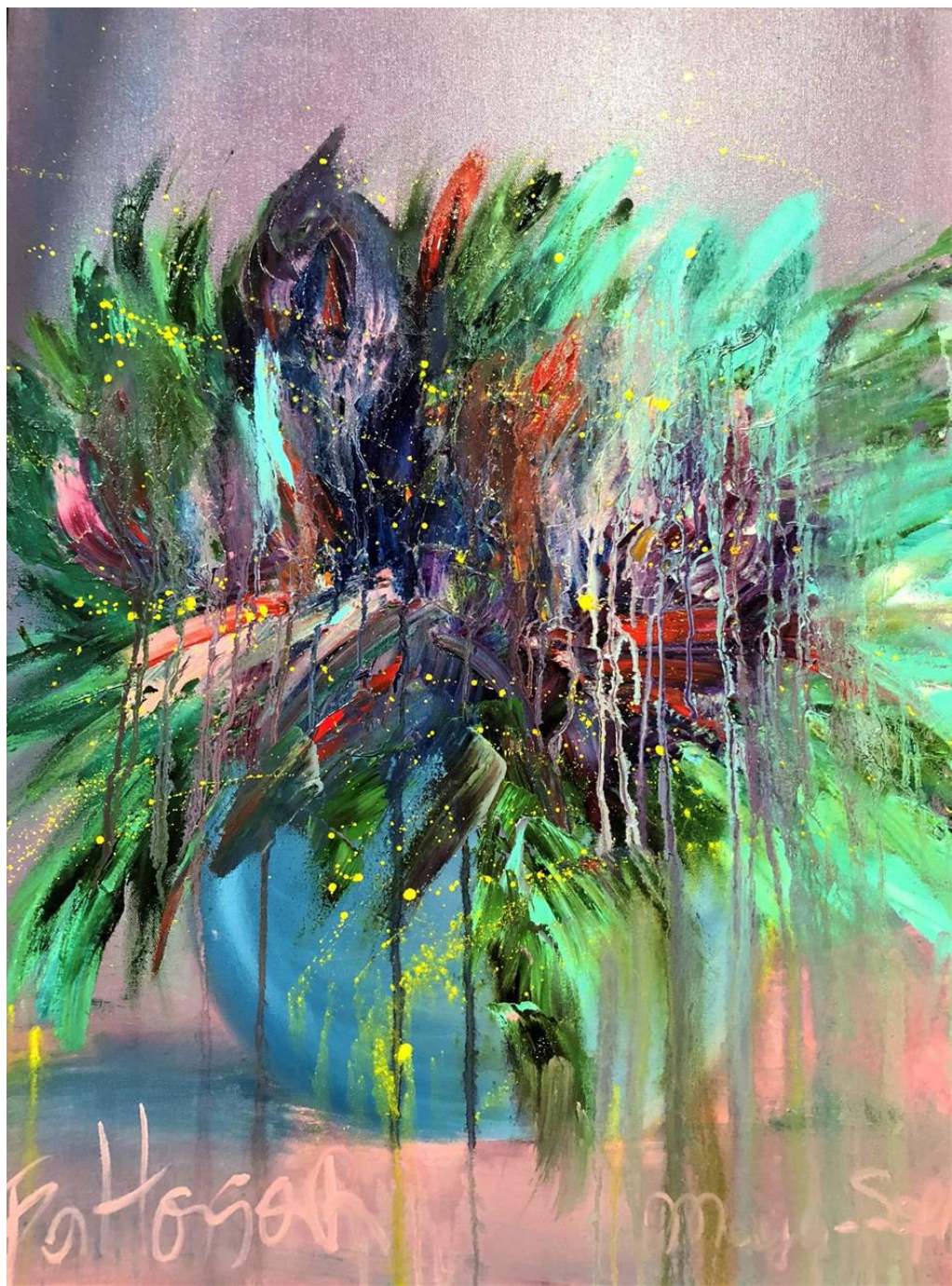

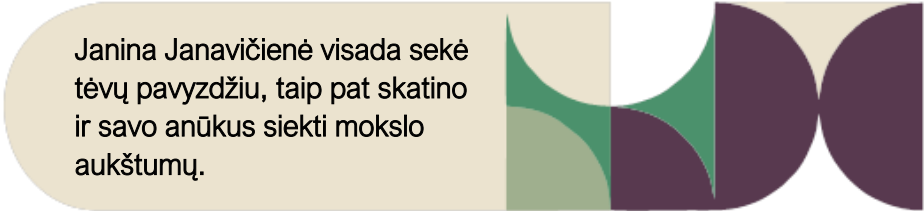

**Janina
JANAVIČIENĖ**

Socialinės paramos centro bendruomenę praturtina ir įkvepia garbaus amžiaus klientų sukauptos gyvenimiškos patirtys bei istorijos. Viena tokių su mumis pasidalino geros širdies ir labai jautri klientė. Viena 1936-06-12 vasaros dieną, vargingų valstiečių šeimoje, kur augo 8-uoni vaikai, gimė Janina Janavičienė, Makiuose Šilutės raj. – filosofijos mokslų daktarė. Nors tėvai ir buvo labai neturtingi labai skatino savo vaikus siekti mokslų.

1955 m. baigė Žemaičių Naumiesčio vidurinę mokyklą. 1959m. baigė Vilniaus pedagoginį institutą, 1985m. apgynė Vilniaus Valstybiniame universitete filologijos mokslų daktarės disertaciją darbas vadinosi „Ž. Naumiesčio tarmės aspektai“. Dirbo Šilutės darbo vakarinėje mokykloje mokytoja, Klaipėdos K. Donelaičio vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja, užsienio jūreivių klubo vertėja instruktore, Klaipėdos valstybinėje konservatorijoje, 1991-1992 m. Klaipėdos humanitarinių mokslų fakulteto užsienio kalbų katedros vedėja, docentė.

Mokslinio tyrinėjimo sritys: Klaipėdos krašto tarmės, jų istorija ir etnokultūra. Išleido monografiją Žemaičių Naumiesčio lietuvininkai, parašė šešis vadovėlius mokomės kalbėti lietuviškai, vadovėlį anglų kalba muzikos studentams. Paskelbė 37 mokslinius straipsnius tarmių tarpusavio santykių ir etnokultūros klausimais. Janina Janavičienė ištyrė ir aprašė Šilutės rajono Žemaičių Naumiesčio tarmes.

Janina Janavičienė visada sekė tėvų pavyzdžiu, taip pat skatino ir savo anūkus siekti mokslų aukštumų.

Janina Janavičienė 1959 m. sukūrė šeimą, Jos vyras buvo profesinės mokyklos dėstytojas. Jų šeimoje gimė du sūnūs ir duktė. Visi vaikai baigė mokslus vienas sūnus baigė K. Donelaičio mokyklą, Vilniaus pedagoginį institutą, studijavo ir apsigynė disertaciją Maskvos Lomonosovo universitete, kitas sūnus baigė Klaipėdos profesinę mokyklą, studijavo Klaipėdos Jūreivystės aukštojoje mokykloje šturmanu, dabar yra

verslininkas. Duktė Jovita baigė Klaipėdos universitetą, dirba vokiečių kalbos mokytoja vokiškoje Zudermano gimnazijoje.

Janina Janavičienė visada sekė tėvų pavyzdžiu, skatino savo anūkus siekti mokslo aukštumų. Šiuo metu, nors ir sveikata prastesnė, tačiau iki šiol pasižymi šviesiu protu, mąstymu ir gera atmintimi. Kasdien skaito spaudą, žiūri televizijos laidas, domisi bendruomeniniu gyvenimu.

Parengė:

vyr. socialinė darbuotoja

R. Smilgevičienė, lankomosios

priežiūros darbuotoja N. Solovjova

Regina
PULOKAITĖ

Kiekvieno žmogaus gyvenimas tarsi atskira knyga. Man pasisekė, nes nugyvenau spalvingą, nenuobodų ir prasmingą gyvenimą, kurio akimirkomis norėčiau pasidalinti.

Gimiau 1935 m. balandžio 26 d. Panevėžyje. Tėtis - Danielius Pulokas, dar vaikystėje išmoko batsiuvio amato, kuris jį lydėjo visą gyvenimą ir padėjo išlaikyti ir maitinti šeimą. Jis netik taisė batus, bet ir mokė šio amato kitus vyrus. Tėvas buvo labai inteligentiškas, turėjo gerą skonį, mokėjo gražiai rengtis. 1947 m. jis pabėgo iš tarybinės armijos fronte ir įsitraukė į partizaninę veiklą.

Mama - Ona Pulokienė taip pat buvo išmokusi siūti ir vertėsi siuvimu. Jauna šeima tais laikais gyveno gana pasiturinčiai. Visada būdavo švenčiamos Kalėdos, Velykos ir kitos valstybinės šventės, per kurias buvo paruošiamas gausus valgių stalas.

Atėjus tarybinei santvarkai tėtis pradėjo dirbti cukraus fabrike. Kadangi buvo savo šalies patriotas daug kam nepatiko. Tarybinės santvarkos atstovai sufalsifikavo duomenis, dėl ko tėvui buvo iškelta baudžiamoji byla ir jam paskirta 5 metus kalėti Vorkutoje. Nesant tėveliui mamai buvo sunku. Tuomet jai pravertė siuvėjos amatas, taip pat dar prisidurdavo užaugindama šiek tiek daržovių, mokėjo kepti duoną ir t.t. Po penkių metų grįžus tėvui gyvenimas tęsėsi toliau.

Šeimoje augome dviese, aš ir metais jaunesnė sesuo - Felicija. Su ja prisigalvodavome įvairiausių išdaigų ir linksmybių.

Mokyklą pradėjau lankyti septynerių metų. Mokomieji dalykai nelabai domino, todėl namie ir per pamokas pradėjau piešti atvirukus. Nuo 14 metų pradėjau jais prekiauti turguje. Pajutusi, kad taip galiu užsidirbti pradėjau nebesimokyti, nes didžiąją laiko dalį praleisdavau piešdama, todėl septintoje klasėje neišlaikiau rusų kalbos pataisų ir buvau palikta antriems metams. Dėl anksčiau sirgtos ligos ir taip buvau atsilikusi nuo savo bendraamžių, dėl to 17 metų merginai mokytis septintoje klasėje buvo nebesmagu, dėl to mečiau mokyklą. Pasinaudojau, pas mus nuomojusio kambarį, jauno vaikino, vairavimo mokytojo, patarimu – išmokau vairuoti ir išsilaikiau profesionalaus vairuotojo teises, kurios vėliau gyvenime man labai pravertė. Dirbti nuėjau į suvyklą. Ten darbas

buvo nesudėtingas, bet nelabai mielas. Todėl kai mama susilaukė pagranduko brolio – Algirdo, dėl sklindančių paskalų, abi su sese nusprendėme išvykti į Klaipėdą. Tuomet man jau buvo 19 m., o sesei 18 m. Dar gyvendama Panevėžyje, buvau labai aktyvi, stengiausi visur dalyvauti. Teko atstovauti Panevėžį, Vilniuje vykusioje 1955 m. sporto šventėje. Taip pat šokau, dainavau, vaidinau. Man viskas buvo įdomu ir visur manęs buvo pilna.

Tėtis – Danielius Puloka

Mama – Ona Pulokienė

1957 – aisiais atvykau į Klaipėdą. Būdamą devyniolikos metų įsidarbinau vairuotoja. Tuomet vyrams nepatiko, kad moterys ėmė dirbti vairuotojomis. Atėjau dirbti jauna, sąžininga, nes tėvai mokė dorumo, sąžiningumo, mandagumo, o svarbiausia – mylėti tėvynę. Jei mano mašina sugesdavo, niekas nenorėdavo padėti, nes matydama, kaip visur vagiama, perspėdavau dėl to. Kolegos manė, kad aš skundikė. Sykį vienas vairuotojas pamokė: „ Jei nieko nesugebi pavogti, tai pasigirk, kad anglių mašiną nuvežei, pardavei. Tuomet būsi draugė“. Taip ir buvo, po to laiko kiti vairuotojai padėdavo, jei kas nors atsitikdavo. Į žuvų perdirbimo fabrikus veždavau žvynus. Suversdavo į mašiną 2-3 statines silkių ir turėjai išvežti, nes kitaip galėjo pradurti padangas. Taip visur

būdavo: mėsos, duonos, pieno kombinatuose, „Trinyčiuose“ ir audimo fabrike. Buvo labai sunku buvo dirbti sąžiningai. Benzino neišnaudodavome, važiuodavome į mišką, iš bako jį ištraukdavome žarna ir atsukdavome spidometrą, nes sugrįžus į garažą tikrindavo, kiek liko benzino.

1958 m. vairuotoja

Pasiruošusios gegužės 1-osios šventei

Už gerą darbą 1958 m. buvau išrinkta deputate. Einant šias pareigas stengiausi padėti žmonėms, kurie kreipdavosi įvairiausiais klausimais. Bet man taip pat šios pareigos padėjo. Atvažiavusi į Klaipėdą apsigyvenau sandėlyje ir kurį laiką gyvenau labai sunkiomis sąlygomis, todėl kai patapau deputate Vykdomojo komiteto pirmininkas, sužinojęs apie blogas gyvenimo sąlygas pratarė, kad yra galimybė gauti butą, bet tam reikia tapti vieniša motina. Taip jau išėjo, kad neilgai trukus likimas suvedė su gražiu ir inteligentišku vaikinu, tiesa nelietuviu.

Vyras - Povilas

1966 m. su sūnumi Valerijumi

Jis mane pastebėjo važiuojančią miestiniu autobusu. Kadangi visuomet stengiausi išsiskirti iš kitų, visada būdavau pasitempusi, gražiai apsirengusi, aišku vaikinai mane pasekė ir užkalbino. Taip prasidėjo mūsų pažintis, o netrukus ir bendras gyvenimas, tačiau tuoktis neskubėjome, nes turėjau tikslą – gauti butą. Kai pastojau ir pagimdžiau mano svajonė išsipildė. Mums paskyrė vieną kambarį, trijų kambarių bute su bendra virtuve. Tuomet ir susituokėme. Tai buvo mūsų šeimyninio gyvenimo pradžia, bet tuomet visi taip gyveno. Vyras - Povilas buvo jūreivis, todėl didelę laiko dalį gyvendavau viena su sūnumi Valerijumi. Dėl įvykusio nesusipratimo dėl ginklo laikymo vyras buvo priverstas išvykti į Murmanską. Nors vyras retsykais grįždavo ir rašydavo meilės ir ilgesio pilnus laiškus, tačiau negalėdama sulaukti, kad jis grįš gyventi į Lietuvą padaviau skyrėboms. Taip mūsų santuoka trukusi šešis metus nutrūko ir aš tikrai likau viena su mažamečiu sūnumi. Augindama sūnų dirbau vairuotoja, vėliau įsidarbinau naftos bazėje. Pradžioje dirbau prižiūrėtoja, o vėliau paskyrė leidimo biuro vedėja.

Su sese Felicija 1957 m.

Ansamblyje

Darbovietėse susirinkimai vykdavo tik rusų kalba. Dirbdama naftos bazėje leidimus pradėjau rašyti lietuviškai. Išsikvietė direktorius pasiaiškinti, kodėl taip rašau. Atsakiau, kad bijau pamiršti lietuvių kalbą. Tarybines šventes švėsdavome į paradus džiaugsmingai nešdavome plakatus, vėliavas, kad sugrįžę gautume penkis rublius. Dėl sunkaus gyvenimo, nusipirkau siuvimo mašiną ir pradėjau siūti. Greitai atsirado norinčių, kad pasiūčiau, todėl prisidurdavau prie nedidelės algos.

Kai sūnus įstojo mokytis Vilniuje sugalvojau „eiti į jūrą“, kad užsidirbti daugiau pinigų. Dirbau Vėtrungėje (jūreivių viešbutyje) budėtoja dėl charakteristikos, kad galėčiau „išeiti į jūrą“. Atsiradus galimybei „išėjau į jūrą“ trims mėnesiams. Tačiau ten vyko ta pati betvarkė kaip ir kitur. Prieš laivo remontą valė triumus ir gaudė žuvį, o prieš laivo „pastatymą“ į remontą viską metė į jūrą: brangias kapronines virves, lininius tinklus, naujas paklodes. Grįžus į krantą vizos taip ir neatidarė, nes buvau rimta, neištvirkusi ir nepasidaviau kapitono priekabiavimams. Todėl jis pareiškė, kad tokių moterų laive nereikia. Turėdama jau 25 metus darbo stažo įsižeidusi nebėjau į darbą. Pradėjau gyventi iš siuvimo, nors tarybiniais metais tai buvo draudžiama, žmogus negalėjo dirbti sau. Kadangi siūti man labai patiko ir sekėsi ne kartą

dalyvavau „Burdamoden“ konkursuose, kur gaudavau prizines vietas. Esu pasiuvusi ne vienai jaunajai vestuvine suknelę, mano sūnus, o vėliau marti ir anūikai buvo išskirtinai aprengti, nes viską gamindavau savo rankomis.

2003 m. „Burdamoden“ konkurse Vilniuje užimta garbinga antra vieta

Sūnui tarnaujant tarybinėje armijoje (nuvykus jo aplankyti) susipažinau su jo bendramečiu, studentu gydytoju - Michailu. Vaikinui tikriausiai, palikau gilų įspūdį, nes jis atvykęs į Klaipėdą po dvidešimties metų susirado mane ir taip prasidėjo mūsų gražus, iki šiol trunkantis, bendravimas. Nors mūsų meilė platoniška, tačiau Michailas pagal galimybes atvažiuoja iš Sankpeterburgo aplankyti manęs. Jis kiekvieną dieną man skambina, siunčia įvairias žinutes su gražiais vaizdais ir muzika, palaiko mane. Mūsų bendravimas teikia begalinį džiaugsmą tiek man, tiek jam. Aš esu jo gyvenimo moteris, o jis mano gyvenimo meilė ir prasmė, už kurią esu dėkinga likimui ir žvaigždėms.

Su savo gyvenimo meile Michailu 2008 m. 2015 m. su sūnumi Valerijumi

Visą gyvenimą buvau linksma, optimistė, visur žiūrėdavau gerį ir grožį. Turėjau labai gerą pasisekimą tarp vyrų, tačiau iš gyvenimiškos patirties matydama, kokie jie neištikimi, nusprendžiau daugiau nebetekėti. Buvau labai mėgstama pažįstamų, draugų, buvau visur kviečiama ir laukiama. Nors šiandien gyvenu viena, tačiau džiaugiuosi turėdama mylintį sūnų, grožiuosi kaip kuriasi anūko ir anūkės šeimos. Ir didžiausią džiaugsmą teikia augantis proanūkis. Nors sveikata nebėra tokia, kaip anksčiau, tačiau ne vieną dar pradžiuginu savo piešiamais atvirukais. Visiems linkiu sveikatos, optimizmo ir sėkmės, kuri turi ateiti iš aukščiau.

Parengė: vyr. socialinė darbuotoja
R. Smilgevičienė, lankomosios
prižiūros darbuotoja R. Zabitiienė

Janina
PERKOVÁ

Žmogaus gyvenimas kartais būna panašus į visų užmirštą takelį miške: duobėtas, akmenuotas, priraizgytas keistų šaknų, už kurių taip lengva užkliūti ir parkristi. O jei dar batai spaudžia ir trina? Tokį nepavydėtiną kelią yra nuėjusi Paramos centro klientė Janina. O kiekviena istorija – sunkesnė ji ar lengvesnė, visada savaip praturtina Centro bendruomenę nauja patirtimi...

Janina gimė Dūseikių kaime Plytinės gyvenvietėje (Telšių rajonas). Mama žemaitė – iš Telšių, tačiau namuose tarmiškai nekalbėjo. Užsispyrusiai žemaitei teko sunki dalia – daug dirbti ir beveik vienai auginti vaikus. Janina ir dabar prisimena, kaip mama iš ryto paklodavo lovą, padėdavo valgyti ir išeidavo į darbą, o jiedu su vyresniuoju broliuku visą dieną jos laukdavo. Janina pasakoja turėjusi ir sesutę. Kai toji buvo dar visai mažytė, mama išsiruošusi į turgų, ir paprašiusi kaimynės mažylę pažiūrėti. Palikusi ir šilto pieno... „Ta kaimynė savo pieno ištraukė iš šulinio ir pagirdė juo mano sesutę, o tą šiltą pieną savo vaikui sugirdė. Mano sesutė labai smarkiai susirgo, tų greitųjų nebuvo, nebespėjo išgelbėti. Mirė...“, - liūdnais prisiminimais dalijasi Janina.

Netrukus gimė broliukas. Po kelerių metų Janinos tėtis pasiūlęs persikelti į Klaipėdą. Miestas lieka miestu – jame yra gamyklų, fabriku, bus galima rasti geriau apmokamų darbų. Šeima į Klaipėdą atvažiavo 1955 metais. Atvažiavo kaip stovi, neturėję net kur pernaktvoti. Laimė, Melnragėje geri žmonės priėmė. Vėliau mama radusi, kur galima išsinuomoti būstą. Melnragėje jie ir gyveno, Janina ir jos broliukas čia lankę mokyklą. „Mama darbšti buvo. Apie tėvą negaliu nieko gero pasakyti. „Tėvas labai smarkus pijokas buvo“, - liūdnai balsu pasakoja Janina. „Į darželį nėjau, į stovyklas nevažinėjau“, - Vasarą vaikai leisdavę kaime pas senelius. Mama kartais aplankydavo, atveždavo drabužėlių, skanėstų. Kartu su seneliais kaime gyveno ir mamos broliai bei sesės – visa giminė. Janina įsitikinusi, kad jų šeima kaime būtų buvusi laimingesnė, esą, tėtis be reikalo veržėsis į miestą.

Vienas iš maloniausių vaikystės prisiminimų – senelis, grįžtantis iš kaimo krautuvėlės ir vaikams parnešantis vaišių: batono ir saldainiukų. Batonas vaikams prilygęs bandelėms. Pamatę senelį, vaikai iš tolo bėgdavo jo

pasitikti. Mažasis broliukas, dar nemokėdavęs tinkamai išarti, šaukdavo: „Snutis parėjo, bulkučių parnešė!“

Iškrėsdavo kartais ir išdaigų. Janina pamena, kad Naujųjų Metų proga eglutė jų namuose būdavo puošiama mandarinais ir saldainiais. „Mes su broliu suvalgydavome tuos saldainius, o popieriukus atgal suvyniodavome – atrodydavo kaip nieko nebuvę“, - savo nekaltus pokštus mena Janina. „Anksčiau ant eglutės vietoje įprastų lempučių būdavo prisegamos žvakutės. Sugalvojome kartą su broliu tas žvakutes užsidegti“, - ši išdaiga, pasak moters, vos nesibaigė gaisru. Eglutė užsidegė. „Tai gerai, kad mama netoli buvo – pas kaimynus. Tai greit parbėgo ir išgelbėjo“.

Net ir būdama vaikas, Janina norėjo atrodyti gražiai. „Turėjau žieminius aulinukus stačiais kampais. Kažkada kaimynų mergaitė leptelėjo, kad atrodau, kaip berniukas. Tai nukarčiau, suapvalinau kampukus“, - moteris sako, kad mama už tokį dizainerės poelgį ilgai barėsi. Ar apsiuvo nuspurusius auliukus, Janina neprisimena. Vienintelis Janinos vaikystės žaislas – popierinės lėlės. „Būdavo jų atspausdintų pirkti, o šalia pripiešta joms drabužėlių. Iškirpdavome, paskui tais popieriniais drabužėliais jas ir rengdavome. Dažnai visokių suknelių popierinėms damoms mergytė nupiešdavo ir pati. Vėliau šeimoje gimęs dar vienas vaikutis. Paaugusi Janina seneliams padėdavusi daržus ravėti, ūkyje tvarkytis. Žiemą padėdavusi kiemsarge dirbusiai mamai sniegą kasti. „Taip ir užaugom...“, - vaikystės prisiminimus užbaigia Janina.

Turėjau žieminius aulinukus stačiais kampais. Kažkada kaimynų mergaitė leptelėjo, kad atrodau, kaip berniukas. Tai nukarčiau, suapvalinau kampukus...

Baigęs 8 klases, brolis tapo vairuotoju. Gavęs pirmąjį uždarbį, nupirko sesytei gražių rūbų, papuošalų: „Į panas jauėjau. Brolis apsirengti padėjo, nupirko papuošalų sesei“.

PO 2 metų ir Janina įgijo 8 klasių išsilavinimą. „Savivaldybėje būdavo specialus kabinetas. Ten dirbantis žmogus duodavo nukreipimus, kokią profesiją rinktis“, - tokia būdavusi kažkada jauno žmogaus profesinio kelio pradžia. Janinai „prof-orientatorius“ pasiūlęs stoti į statybininkų mokyklą. Statybos merginai nebuvo prie širdies. Juolab, kad jau norėjosi savų pinigėlių: „Ir į kiną, ir į šokius nueiti, ir apsirengti“. Janina nusprendė eiti dirbti, juolab, kad skatino ir brolis: „Pasą turi, Janina, daugiau aš tavęs neberemsiu. Eik dirbti“. Šešiolikmetė įsidarbino pašte. Janina nešiojo spaudą, laiškus. Mintinai išmoko visų 12 rajonų, kuriuose dirbo, gatves ir adresus. Nors darbas jai taip sekėsi, kad tapo brigadininke, didžioji Janinos svajonė buvo dirbti verpėja Trinyčiuose. „Išmokau ten viską: ir verpėja, ir nuėmėja, ir pakuotoja“, - savo svajonių darbą prisimena moteris.

Jaunystėje Janina turėjo draugių rusių, kadangi aplink daugiausia gyveno virštarnybinių likę rusų karininkai. Mergina su draugais kalbėjo taip sklandžiai ir be akcento, kad niekam net nekilo minčių, kad ji – ne rusė. Kartą savo geriausias drauges Janina pasikvietė į svečius, gerdamos arbatą, merginos atidžiau pažvelgė į draugės knygų lentyną ir nustebusios paklausė: „Ką tavo namuose veikia lietuviškos knygos?“ – tik tada rusės sužinojusios, kad draugauja su lietuvaitė. Iš rusų tarpo ir kavalierių susipažino. Janina prisimena, kaip gražų Šv. Velykų sekmadienį išėjo pasivaikščioti: „Pasipuošiau. Mergina graži buvau. Plaukai ilgi iki juosmens“. Ir ėjęs pro šalį su draugų kompanija simpatiškas vyriškis, moterų numylėtinis Viktoras. Supažindino toje kompanijoje buvusi jų bendra pažįstama: „Čia ne ta Janina, kuri vakar buvo. Čia – gera Janina“, - taip būsimajam vyrui buvo pristatyta mergina. Vyrukas nepraleido progos, ir gražiąją lietuvaitę pakvietė į pasimatymą. „Aš negalvoju draugauti su juo. Visai užmiršau apie tą pasimatymą“, - pasakoja Janina. Vis dėlto nuo likimo nepabėgsi. Pasimatymo laiku, mergina vaikštinėjo su draugėmis ir pamatė kantriai lūkuriuojantį jauną vyriškį – tą, kuris kvietė ją į pasimatymą. Pasijutusi nesmagiai, Janina su vyriškiu susitiko...

„Dirbau savo svajonių darbą, kol nesutikau to...“ – čia Janina pritrūksta žodžių nusakyti tam, kas jos gyvenimą pavertė pragaru... „Iš pradžių atrodė normalus žmogus. Visada taip su jais būna... Paskui parodo savo tikrąjį veidą“... Janina dar pamena, kad jos pasirinkimui labai priešinosi mama – ji trankė kumščiu stalą ir reikalavo, kad dukra su „ruskiu“ negyventų. Deja...

Pradėjusi kartu gyventi su išrinktuoju, jo paskatinta, Janina įsidarbino cigarečių fabrike. Netrukus į pasaulį ėmė belstis nauja gyvybė. Tada ir prasidėjo Janinos pragaras: „Labai mėgėjas moterų buvo. Ir su manimi normaliai negyveno, ir paleisti nenorėjo“.

Gimus dukrytei, jaunoji moteris ne kartą bandė išeiti, glaustis pas mamą. Vyriškio atgailos, atsiprašinėjimai sugrąžindavo ją atgal: „Brolis vis nešiodavo tą mano vaiko lovytę – tai pas mamą, tai atgal. Ir kaip ta lovytė nesulūžo, atlaikė? Neįsivaizduoju“... Kurį laiką buvo grįžusi dirbti į verpyklą – dirbant 3 pamainomis, atlyginimas buvęs geresnis.

Dabar moteris negali atsistebėti savo tuometine kantrybe: „Aš tokia... kentėjau, gyvenau. Buvau mušama‘,- žodį po žodžio savo skaudžiausius prisiminimus dėlioja Janina. Po kiek laiko Janina sužinojo, kad vėl laukiasi. Tada „labai smarkiai jis mane sudaužė“,- moteris sakosi nežinanti, kaip neprarado vaiko – jos kūnas po vyro smūgių buvęs nusėtas kraujosruvomis ir mėlynėmis. Kita vertus, antrasis vaikelis – Andriūša, jau buvo pasmerktas – dėl tėvo neatsakingumo berniukas žuvo autoavarijoje. Tą` rudenį jis turėjo eiti į pirmą klasę.... Lemiamas kartas buvęs po eilinio vyriško pažado nebevaikščioti pas kitas moteris: „Buvo penktadienis. Vaikus reikėjo paimti iš savaitinio darželio. Grįžtu namo vidurdienį. Muzika groja, vėl parsivedęs „podružkę“, durys užrakintos iš vidaus“. Įsprausto į kampą vyriškio atsakymas buvęs: „Atsiprašau, aš pajuokavau“.

Kitą dieną Janina nuėjo parašyti prašymo – dėl skyrybų ir alimentų. Tą pačią dieną sulaukė vyro grasinimų: „Jei per skyrybas užsiminsi apie mašiną, skrisi iš trečio aukšto“. Automobilis buvęs pirtas už Janinos pinigų – moteris sutaupiusi šią sumą, kai dirbo cigarečių fabrike. Pagalvojusi, kad pinigai yra uždirbami, o asmeninis saugumas svarbiau,

moteris sutiko, kad mašina liktų vyrui. Po skyrybų vyras neturėjo, kur eiti, todėl liko su Janina ir vaikais gyventi po vienu stogu. Juolab, kad pagal tuometinius įstatymus, tam žmogui priklausė ketvirtadalis buto – 7 kvadratiniai metrai. Skyrybų teisme moteriai buvo pasakyta: „Išvaryti tu jo negali“. Vyriškis elgdavosi, kaip tinkamas: nesirūpino vaikais: „Draugužes į darbą vežiodavo, o savo vaikų – ne“; priekabiavo prie Janinos. Situacija pasikeitė tik tada, kai einančią į tualetą moterį, vyras pradėjo purtyti už drabužių ir kelti pavydo scenas. Kitą dieną moteris policijoje parašė pareiškimą. „Tik tada jo ir atsikračiau. O taip dar 3 metus bendroje virtuvėje gyvenome“, - savo sunkiais prisiminimais dalijasi Janina.

Besilaukiančiai trečiojo vaiko Janinai buvo diagnozuota širdies yda. 2001 metais atlikta operacija ir įstatytas širdies vožtuvas. Moteris nebegalėjo dirbti. Prieš keletą metų Janina patyrė klubo sąnario traumą. Po jos dešinė koja sutrumpėjo 15 cm... „Jau kokie ketveri metai, kaip neišeinu į lauką“.

Labai svajoju – ir vyresniajai dukrai sakiau, kad visi kada susirinktume ir visi kartu nusifotografuotume

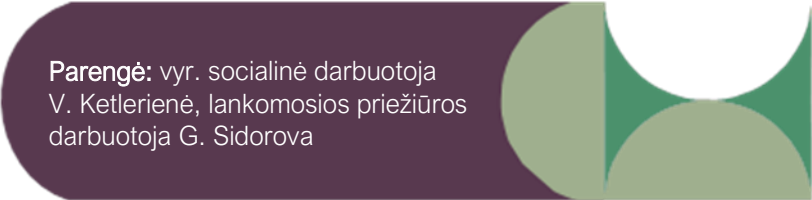
Pamačiusi, kad nebeatlaikys tvarkytis, moteris pagalbos kreipėsi į Socialinį paramos centrą. Moteris džiaugiasi jai padedančiomis puikiomis darbuotojomis, bet labiausiai esanti dėkingą už sutvarkytą jos koridoriuke elektros instaliaciją.

Janina šiuo metu gyvena su jaunėliu sūnumi. Dukros jau kelerius metus gyvena ir dirba užsienyje: vyriausioji – Anglijoje, jaunesnioji - Airijoje. Moteris džiaugiasi šešiais anūkais ir keturiais proanūkais. Vaikai dažnai paskambina, pagal galimybes – ir aplanko, padeda materialiai: apžiūri drabužius, patalynę, daiktus. Jei mato, kad reikia – pakeičia, nuperka naują. Paslaugų gavėja pasakoja, kad prieš vaikams atvažiuojant, dažnai

sugenda koks nors daiktas: tai viryklė, tai šaldytuvas. „Kaip nujausdami, kad turėsiu svečių“, - juokauja Janina.

„Labai svajoju – ir vyresniajai dukrai sakiau, kad visi kada susirinktume ir visi kartu nusifotografuotume...“

Vaikų ir anūkų meilė motinai yra be galo svarbu. Tai tikroji buvimo šiame pasaulyje prasmė ir atlygis Janinai nueitą be galo sudėtingą ir skausmingą gyvenimo kelią. Atlygis už tai už tai, kad net sunkiausiomis akimirkomis ji nepalūžo ir nė sekundei nenustojė mylėjusi savo vaikų.

Parengė: vyr. socialinė darbuotoja
V. Ketlerienė, lankomosios priežiūros
darbuotoja G. Sidorova

Zita Nijolė
SEDEREVICIENĖ

Gyvenimas – vingiuotas ir sudėtingas kiekvienam. Senyvo amžiaus žmonės patyrę tikrai daug: ir džiaugsmingų akimirų, ir netekčių, skausmo. Natūralu, kad apie skaudulius norisi kalbėti kone nuolat. Bet tik ne Socialinės paramos centro paslaugų gavėjai Zitai. Jos optimizmo ir mokėjimo priimti gyvenimą tokį, koks yra, mokėjimo džiaugtis kiekviena diena galėtų pavydėti daugelis. Su Centro bendruomene ponია Zita dalijasi ne tik savo nueito kelio istorija, bet ir laimingo gyvenimo receptais.

Paslaugų gavėja gimė ir vaikystę praleido Radviliškyje. Zita buvo jauniausias vaikas iš trijų, tačiau vidurinėsios sesers – Jadvygos, jai nebuvo lemta pamatyti, kadangi mergaitė mirė vos trejų, kai Zitelė dar nebuvo gimusi. O vyriausiąją seserį nuo jaunėlės skyrė 25 metai, todėl mamą ir mažąją sesutę atskirai gyvenanti vyresnėlė lankydavo tik retkarčiais. Zitai ūgtelėjus, seserys bendravo, ir buvo artimos visą gyvenimą – sesuo mirė prieš aštuonerius metus.

Zita labai mylėjo savo mamą. Dažnai prisimena, kaip jiedvi uogaudavusios ar grybaudavusios. Neturėjusi galimybės mokytis ir likusi beraštė, Zitelės mama vargo, dirbdama padienius darbus. Mažoji dukrytė iš darbo grįžtančios mamos laukdavo viena. Mergaitei kompaniją palaikydavo mylimas katinas. Augintinis buvęs toks geras, kad nemiauktelėjęs keliaudavo kartu su Zitute visur, kur jai reikėdavo – net iki Klaipėdos.

Kokia vaikystė be žaislų? Mergaitė turėjo lėlių, vežimėlį joms vežioti. Kad lėlytės nesušaltų, joms reikėjo vystyklų. Tam puikiai tiko paklodė! Zitelė ją sukarpė ir prisigamino kalną palučių. Mama dukters nebarė – juk pykčiu ir priekaištais paklodės nebesulipdysi. O lėlytei, vis dėlto nepasisėkė... Kai mergaitė lankėsi pas draugę, lėlytė netyčia nukrito ant cementinių grindų ir sudužo...

Zitai esant šešerių, jos šeima persikraustė gyventi į Klaipėdą. Savo vaikystės prisiminimų moteris neįsivaizduoja be ledų. Juos labai mėgusi ir eidavusi nusipirkti kone kasdien: „kaip dabar prisimenu – kaušelį įdeda, truputį paspaudžia ir išaina porcija...“

Taip ponia Zita apibūdino vaikiną, su kuriuo vieną vakarą susipažino „Miškelio“ šokiuose, ir kuris neilgai trukus, tapo jos vyru. „Vyras buvo geras, mandagus, mylintis šeimą, ne pijokas, ne rūkantis“ – džiaugiasi savo gyvenimo Žmogumi Zita. Ir labai tvarkingas, visada elegantiškas, pasitempęs. O koks puikus šokėjas buvęs! „Po vestuvių dar metus savaitgaliais vaikščiojome į „Miškelį“ ir šokdavome“, - šis sutuoktinių pomėgis dar labiau sustiprino jų meilę. Moteris pasakoja, kad jiedu su vyru lankydavosi teatre, koncertuose, kino filmuose, kavinukėse. „Ir į Kauną ant ledo važiovome“, - vieną įspūdingiausių savo gyvenimo kelionių prisimena Zita.

Prieš devynerius metus, būdamas 75-erių, Zitos vyras mirė. Moteris prisimena, kad visą gyvenimą jie išgyveno darniai sutardami, beveik nė karto nesusipykę. Paklausta šeimyninės santarvės recepto, ponia Zita mielai juo dalijasi: „Poroje reikia vienas kito paklaustyti ir geruoju išsikalbėti“. Durų trunkymas tikrai niekam nepadeda.

Svajonių galima turėti daug, bet gyvenime ne visada pavyksta joms išsipildyti.

Baigusi devynias Zita pradėjo dirbti sandėlyje ir išdirbo jame visą gyvenimą – ligi pensijos. Mergina turėjo svajonę – kiek padirbusi, baigti buhalterijos mokslus. Jaunulės svajonei nebuvo lemta išsipildyti – po kelerių metų gimė dukrytė, kuri pakeitė visą Zitos gyvenimą. Dukrytė gimė silpnos sveikatos. Moteris ja rūpinosi, o su svajone apie mokslus atsisveikino visiems laikams: „Svajonių galima turėti daug, bet gyvenime ne visada pavyksta joms išsipildyti“.

Šiuo metu paslaugų gavėja sakosi turinti bėdų dėl sąnarių, diabetą, hipertenziją, vargina Herpes virusas. Kreiptis į Socialinės paramos centrą Zita nusprendė prieš kelio sąnario keitimo operaciją. Būdamą

garbaus amžiaus, moteris suprato, kad vienai tvarkytis buityje skaudančia koja bus neįmanoma.

„Kai parėjau iš ligoninės, visą laiką mane ir aptarnauja. Patenkinta esu“, - taikliai ir lakoniškai Centro darbą vertina ponია Zita. Paslaugų gavėja teigė, kad nėra susipykusi nei su viena darbuotoja, visos esančios geros ir paslaugios.

Bene labiausiai klientė džiaugiasi Centro organizuojamais sociokultūriniais renginiais: „Jau du kartus plaukiau laivu, buvom prie jūros, į Gintaro muziejų važiovome, Jūrų muziejuje buvau. Ir Naujus Metus sutikau prie Dramos teatro“. Ponia Zitą džiugina ir Centro teikiama transporto paslauga: „Mašinos geros. Pakelia, nuveža“. Ypač tokia paslauga esanti vertinga, kai klientui kasdien reikia važinėti į medicinos procedūras, trunkančias savaitę ar ilgiau.

Reikia priimti gyvenimą tokį, koks jis yra: visas ligas ir netektis, negrauzti savęs ir kitų dėl to, ko negalima pakeisti.

Zitos dukra ir anūakai šiuo metu gyvena Anglijoje. Moteris džiaugiasi, kad dažnai susiskambina ir su dukra, ir su anūkais. Zitos namai pilni dovanų ir suvenyrų, kuriuos jai padovanojo artimieji: nuotraukų koliažas su įamžintomis anūkų gyvenimo akimirkomis, albumai, atgyjantis paveikslas, kuriame šniokščia vandens krioklys ir čiułba paukščiai. Labiausiai močiutė Zita džiaugiasi anūko dovanotomis rožėmis – šviestuvu, kuris švyti pačiomis gražiausiomis spalvomis.

Pokalbis su ponია Zita dvelkia vidine šiluma, ramybe ir gera nuotaika. Su ja lengva bendrauti ir dirbti. Net apie skaudžius dalykus moteris kalba be nuoskaudų ar kaltinimų. Paslaugų gavėja sakosi visą gyvenimą bendraujanti su žmonėmis ir mėgstanti kalbėtis. Paprašyta pozityvaus santykio recepto, ponია Zita mielai juo dalijasi: „Neturėti pykčio. Tas pyktis nieko gero neduoda“. Kad tai pavyktų, pasak paslaugų gavėjos,

reikia priimti gyvenimą tokį, koks jis yra: visas ligas ir netektis, negraukti savęs ir kitų dėl to, ko negalima pakeisti.

Galbūt dėl tos skleidžiamos gerosios energijos, dėl sugebėjimo priimti gyvenimą, dėl pykčio nebuvimo, Zitos kambaryje nuo praėjusio pavasario nevysta karklo kačiukai, nors jų vazoje vandens seniai nebėra.

Parengė: vyr. socialinė darbuotoja
V. Ketlerienė, lankomosios priežiūros
darbuotoja A. Jonušaitė,
praktikantė V. Šimkuvienė

Duonos iškepavo dviem savaitėms. Vienu metu mūsų namuose buvo kepama 12-14 didelių duonos kepalų, kurių vienas sverdavo apie 4-5 kg.

Jadvygai dažniausiai tekdavo šeimininkauti virtuvėje ir talkininkams valgį ruošti. Taip visko ir išmoko. Ūkininkų dukrai, jau būnant 16-17 metų, kartais 10-12 žmonių tekdavo maistą gaminti ir prie stalo visus aptarnauti. Nelengva buvo, bet žinojo, kad reikia.

Jadvyga
PILELIENĖ

Jadvyga Pilelienė (1926 -2020), kurią ir man, kaip užimtumo specialistei, teko kurį laiką lankyti, klausytis jos pasakojimų, buvo kilusi iš Platelių valsčiaus Gilaičių km., Plungės rajone. Tėvai turėjo savo ūkį, vaikus išmokė visų ūkio darbų, o per darbymetį kartais samdydavo ir vieną kitą padėjėją darbams nudirbti. Kai paaugo, Jadvygai dažniausiai tekdavo šeimininkauti virtuvėje ir talkininkams valgj ruošti. Taip visko ir išmoko. Ūkininkų dukrai, jau būnant 16-17 metų, kartais 10-12 žmonių tekdavo maistą gaminti ir prie stalo visus aptarnauti. Nelengva buvo, bet žinojo, kad reikia. Ne kartą klausiausi jos žemaitiškai pasakojant apie ūkio darbus, jaunystės prisiminimų, gyvenimo pamokas, gautas iš tėvų.

Jadvyga Pilelienė jaunystėje ir jos gimtieji namai Gilaičių kaime

Mažai kas šiais laikais bežino kaip atrodo užvažiuojamas klotimas, o Pilelių ūkyje kaip tik toks ir buvo. Jadvyga pasakojo kaip jis atrodė, nes tokių beveik nelikę Lietuvoj. Į klotimo viršų buvo galima su arkliais vežimu sieną užvežti ir iškrauti, palengvinant darbus. Šypsodamasi senolė pasakojo kaip pati verpė ir audė, būdama pusmergė. Apie žemės ūkio padargus, pavadindama juos vietos žemaičių šnekta. Dėkinga prisiminė ne kartą kaip tėvelis jai turguje nupirko batelius, nors mama jį už tai barė. Bet dažniausiai augančiai merginai tekdavo sukctis virtuvėje gaminant

šeimynai valgj. Gerai prisiminė tėvelio posakį „Tiršta putra šeimynos negaivina“. Tai reiškia, kad daug ir sunkiai privalgę samdiniai apsunks. Tėvelis sakė, kad reikia išmokti pagaminti taip, kad būtų tinkamai ir ne per daug. Malonu, jog išliko mūsų šviesios atminties klientės Jadvygos Pilelienės atsiminimai apie duoną.

APIE DUONELĖS, KURIOS NIEKADA NAMUOSE NEPRITRŪKDAVO, KEPIMO RITUALĄ

Tešla būdavo ruošiama dideliame pailgame mediniame kubile, vadinamame „duonminkiu“. Pirmiausiai į vandenį dėdavo druskos, pačių sumaltų ruginių miltų ir juos išmaišydavo. Tešla turėjo būti tirštoka. Ant viršaus pabarstydavo tų pačių ruginių miltų, tada uždengdavo paklode ir, kad būtų šilčiau, uždėdavo antklodę. Tada tešlą per naktį palikdavo įrūgti. Ryte dar įdėdavo miltų, iki tam tikros konsistencijos, ir išmaišydavo.

O tada prasidėdavo didysis darbas – minkymas. Tai darydavo viena arba dvi merginos, priklausomai nuo to, kiek kepaliukų duonos buvo ruošiamasi kepti. Kartais į pagalbą tekdavo pasikviesti ir kokį šeimos vyriškį. Minkydavo vienas iš vienos, kitas iš kitos „duonminkio“ pusės. Minkydavo, vartydavo, vartydavo, vėl minkydavo. Tai tęsdavosi apie pusvalandį, kartais ir ilgiau. Gerai išminkius „minklė“ tešla vėl būdavo paliekama pabūti iki pietų.

Kai kada rytais į išminkytą ir parūgusią tešlą įdėdavo virtų ir sutrintų bulvių. Ir tik tada papildomai dėdavo miltų. O tada vėl sekdavo minkymas.

Šis duonelės receptas buvo pačios mamos sugalvotas. Ji, iškepta su virtomis bulvėmis, būdavo švelnesnė, minkštesnė ir ilgiau nesendavo. Vasaros laike mūsų duona išsilaikydavo apie dvi savaites nesupelijusi ir nesudžiūvusi.

Taigi, grįžtame prie „duonminkio“. Atėjus pietų metui jau galima buvo patikrinti tešlos rūgimą. Su ranka padarydavo įspaudą ir stebėdavo ar kyla, kaip kyla ta duobutė. Jeigu kildavo – tešla rūgsta gerai. Tai reiškia,

kad galima eiti kūrenti krosnį (pečių arba duonkepį). Krosnį kūrendavo storomis malkomis, ne trumpiau negu valandą. Kad ji tinkamai įkaistų, sukūrendavo tam skirtą kiekį malkų. Joms sudegus ir likus vien žarijoms, jos žarstekliu būdavo pritraukiamos prie krosnies angos ir paliekamos. Na o tada, su šluota, kuri būtinai turėjo būti ilgu kotu ir pagaminta iš kadagių, iššluodavo pelenus. Krosnis paruošta.

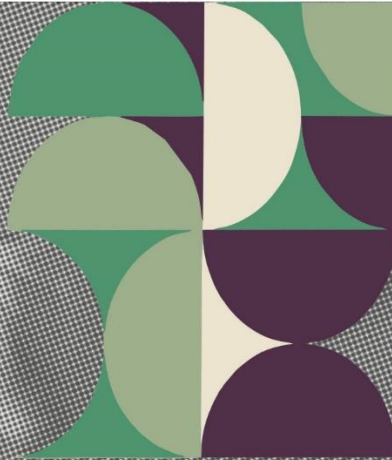
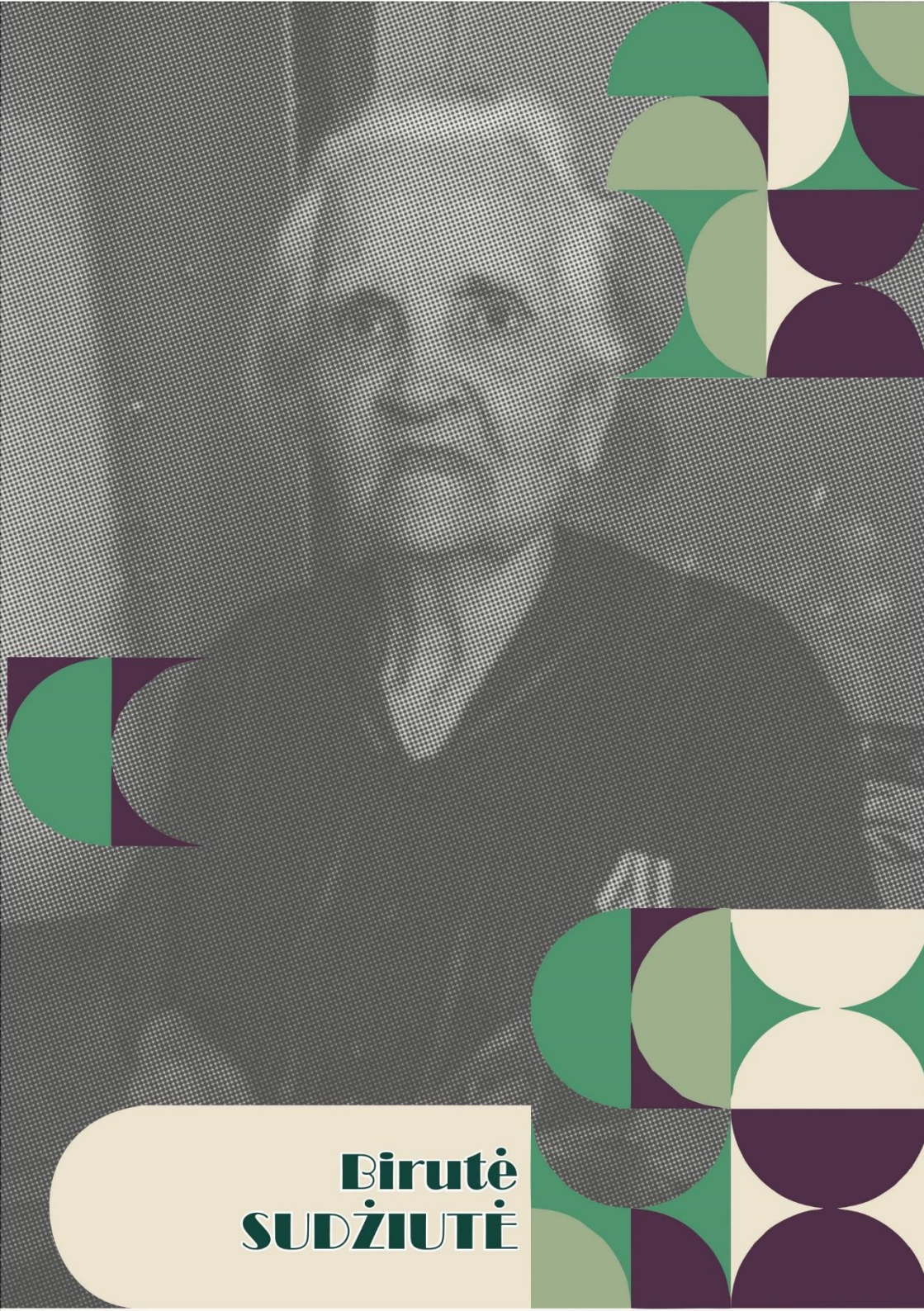
Duonos iškepėdavo dviem savaitėms. Vienu metu mūsų namuose buvo kepama 12-14 didelių duonos kepalų, kurių vienas sverėdavo apie 4-5 kg. Kepalus formuodavo apvalius, pakraščiuose pirštais įspausdavo griovelius. Namuose turėjome specialią ližę ilgu kotu, duonelei į krosnį pašauti. Ant ližės ir buvo formuojamas duonos kepalas. Pavasarį, vėlav rudenį ir žiemą ant ližės pabarstydavo miltų, kad duonelė neprikeptų ir ją lengvai būtų galima pašauti į krosnį. O vasaros metu paskindavo ajerų stiebų arba žalių klevo lapų ir juos, vietoj miltų, išdėliodavo ant ližės. Tada ant jų formuodavo kepalus. Duonelė kepėdavo apie dvi valandas. Iš krosnies ją ištraukdavo liže. Nuėmus lapus ar ajerus duonelės apačia būdavo švari, o plutelės skonis ir kvapas skyrėsi nuo miltais pabarstytos. Ji gardžiai kvėpėjo. Šviežius kepalus apglostydavo vandeniu sušlapintomis rankomis. Jadvyga minėjo, jog mielės duonos kepimui nebuvo naudojamos.

Iškeptos duonos kepaliukai būdavo dedami į išgrandytą, išvalytą, bet neišplautą „duonminkį“. Juos uždengdavo ir ten laikydavo, kol suvalgydavo. Po vieną duonos kepaliuką atsinešdavo į virtuvę ir laikydavo stalčiuje. Namuose duona buvo visiems prieinama ir kam

norėjosi, galėjo atsipjauti kada tik norėjo. Duonelė nebuvo slepiama ar draudžiama jos pasiimti nei namiškiams, nei samdytiems vaikinams ar merginoms.

Ir, anot pasakotojos, šviesios atminties Jadvygos, „NAMUOSE DUONELĖS NIEKADA NETRŪKDAVO“!

Parengė: užimtumo specialistė Salomėja
Burneikaitė, lankomosios priežiūros
darbuotoja Virginija Petreikienė

Birutė
SUDŽIUTĖ

Socialinės paramos centras gali didžiuotis ilgaamžiais bendruomenės nariais, kurie suteikia galimybę išgirsti asmeninę daugelio metų sukauptą patirtį bei įdomius išgyvenimus. Viena iš tokių narių yra šviesios sielos žmogus Birutė.

Šiais metais Birutė atšventė garbingą jubiliejų – 90 metų.

Jos vaikystė ir jaunystė nebuvo lengvos. Sunkiais karo metais ji buvo ištremta į koncentracijos stovyklą Vokietijoje, kur teko gyventi apkasuose. Bet ji nepalūžo ir išliko geros širdies žmogumi. Po karo Birutė grįžo į Lietuvą. Čia sukūrė gražią šeimą, užaugino keturis vaikus.

Moteris yra labai išprususi, moka keturias kalbas ir iki šiol pasižymi šviesiu protu, mąstymu ir gera atmintimi.

Parengė: vyr. socialinė darbuotoja
K. Cerkaitienė, lankomosios priežiūros
darbuotoja V. Katavičienė

**Sigitas
ŠUISELIS**

Kiekvienas žmogus – įdomus ir nepakartojamas. Kad ir kiek jis metų nugyveno, kad ir kokio sunkumo kelius nuėjo, kad ir kiek randų nusėdo jo kūne ar sieloje, žmogus išlieka savaip gražus. Tokie – gražūs ir įdomūs, yra ir Socialinės paramos centro paslaugų gavėjai, o jų sukauptos gyvenimiškos patirtys bei istorijos praturtina ir įkvepia Centro bendruomenę. Savo gyvenimo istoriją atskleisti sutiko ir geraširdis Sigitas, kuriam Likimas nepagailėjo išbandymų, tačiau leido sutikti ir gerų žmonių.

„Keistoka man rašyti, bet pabandysiu, nes norėjau visada kažkam papasakoti savo gyvenimą“ – tokiais žodžiais Sigitas pradeda savo pasakojimą. Vyras prisipažįsta, kad būdamas jaunas ir nerūpestingas, mėgavosi visais gyvenimo teikiamais malonumais: merginų draugija, alkoholiu, vakarėliais. Tik gerokai vėliau sakosi supratęs, kad „gyvenimas iššvaistytas vėjais“.

Pirmas vyriškiui tekęs gyvenimo išbandymas – gaisras bute. Dėl jo Sigitas ne tik turėjo didžiulį materialinių nuostolių, bet ir prarado sveikatą. Su ašaromis akyse vyras prisimena, kaip po viešnagės pas brolių grįžo namo, ir pamatė, kad „kambarys atrodė tragiškas – nešvara, netvarka. Net nežinojau ko griebtis, nuo ko pradėti“. Sigitas pasakoja, jog pabudęs sėdėdavęs bendrabučio virtuvėje ir nežinodavęs, ką toliau daryti ir kaip toliau gyventi...

Pakilti iš skurdo, susitvarkyti buitį vyrui pagelbėjo kaimynai bei Socialinės paramos centro komanda, į kurią, tarpininkaudamas kreipėsi Sigito brolis. Centro darbuotojams, o ypač direktorei Dianai Stankaitienei, vyras jaučiasi ypač dėkingas: „Ji kovojo dėl manęs, dėl paprasto žmogaus gerovės. Nėra tokių žodžių kuriais galėčiau išreikšti didelę pagarbą jai, bet kol aš gyvas šios pagalbos niekada nepamiršiu“.

Deja, Sigito išbandymai dar nesibaigė. Vieną dieną vyras pajuto, kad labai stipriai sušlubavo sveikata. „Tą akimirką pagalvojau, kad gyvenimas slyst iš rankų, nes visko iš karto netekau“. Ligos sekė viena po kitos, ir per keletą mėnesių Sigitas patyrė ne vieną sunkią operaciją... Po 30 bendro gyvenimo metų vyrą paliko žmona. Sigitas prisipažįsta, kad jam būsią nelengva, tačiau stengiasi būti optimistas: „Bet aš ir vėl

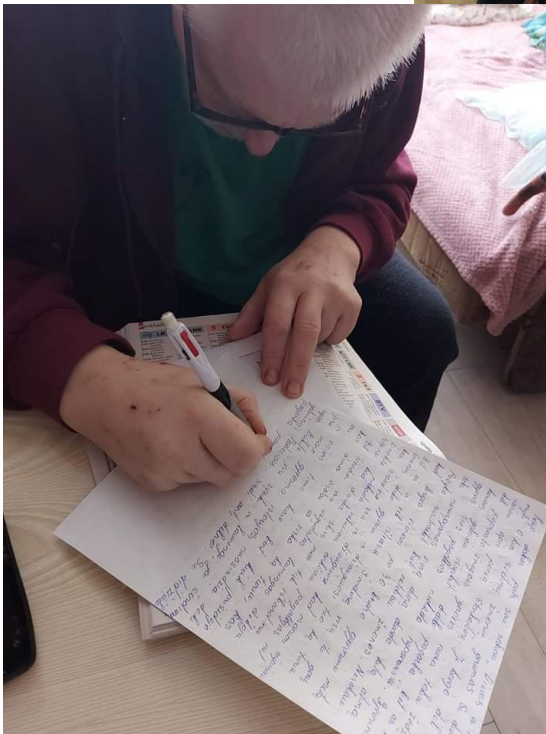
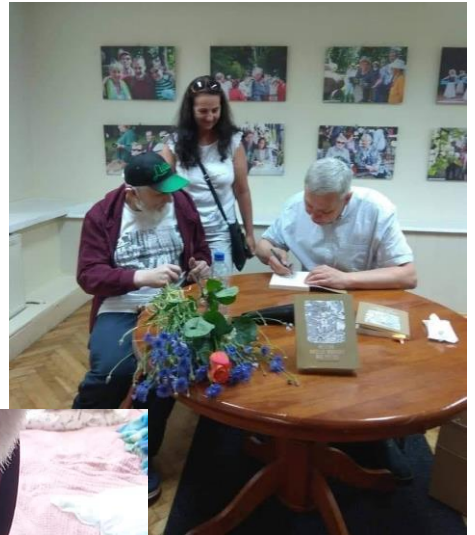
ištversiu. Šiandien visų mane supančių gerų žmonių dėka gyvenu ir džiaugiuosi tuo, ką turiu, kas šiandien esu. Ir labai džiaugiuosi, kad manimi rūpinasi nuostabi darbuotoja“.

Vienu iš gražiausių gyvenimo įvykių, nuskaidrinusių sunkią kasdienybę, Sigitas įvardija susitikimą su rašytoju Audriumi Skačkausku: „Tai buvo linksmas ir malonus, ilgai išliekantis atmintyje susitikimas“. Labiausiai vyrui įstrigę rašytojo žodžiai: „beviltiška, jei tu vienas namie. Kas kad žiūri į neplautus indus, beviltiška su kažkuo ginčytis. Reikia tiesiog kai ko nepastebėti, kai ką pačiam padaryti, kai pats negali – pagalbos paprašyti“. Sigitą šis rašytojas sužavėjo paprastumu, tikromis istorijomis ir meile gyvenimui. Sigitas pastebį, kad susitikimas su A. Skačkausku nebūtų įvykęs be Paramos centro darbuotojų pagalbos: „Užteko vienu žodžiu užsiminit darbuotojai Danutei kad norėčiau dalyvauti susitikime su rašytoju – ir svajonė išsipildė“.

Apmąstęs savo gyvenimą, Sigitas mano, kad turi „angelą sargą ant vieno peties. Kai man sunku, ypač ankščiau po gaisro, visada atsiranda koks nors geras žmogus šalia, kuris man padeda“.

Baigdamas savo pasakojimą, Sigitas negaili linkėjimų: „Bukite visi sveiki ir laimingi, jei tik galėčiau šiandien padėčiau širdį ant delno. Su didžiule pagarba paramos centro darbuotojams už rūpesti paprastu žmogumi. Ir labai jūs visus myliu – tik jūsų dėka išlikau oriu žmogumi šiandien“.

Parengė: vyr. socialinė darbuotoja
K. Cerkaitienė, lankomosios priežiūros
darbuotoja D. Pamarauskienė

Bronislava
DAUSYNIENĖ

Jubiliejaus proga dažnai linkime savo brangiausiems sveikatos ir sulaukti 100-to metų. Ir štai, mūsų (Klaipėdos miesto socialinės paramos centro) klientė sulaukė! Gimusi 1921 m. kovo 6 d. Bronislava Dausynienė, jau minėjo ne vieną solidų jubiliejų. Šiandien ji šypsosi ir prisipažįsta, kad visada mėgo švęsti! Mūsų centro DSGS (Dienos socialinės globos skyrius) teikia paslaugas nuo 2015-ųjų metų ir daugelis ją lankiusi darbuotojų džiaugiasi, kad senolė visada randa kuo pasidžiaugti. Lankau ponią Bronislavą kaip užimtumo specialistė dažnai. Galiu su nuostaba džiaugtis ir patvirtinti, kad p. Bronislava visada pati atidaro duris plačiai šypsodamasi. O pirmieji žodžiai, kuriuos ištaria pasisveikindama, būna „Kaip aš jūsų laukiau!“ Gyvenimo džiaugsmu trykštanti senolė pasakoja, kad jos gyvenimas niekada nebuvo lengvas. Tačiau tik klausant jos suprantu, kad 100-to metų sulaukti padėjo tai, jog moteris visada rasdavo kuo pasidžiaugti.

Bronislava užimtumo veiklų metu su jaunystės rankdarbiais

Pokaryje kartu su vyru atvyksi iš Šeduvos, Klaipėdoje ji praleido visą savo gyvenimą. Dirbdama vaikų darželyje auklyte, vėliau sandėlininke, siuvėja, ūkvede, kartu su vyru užaugino keturis vaikus, kurie iki šios dienos, deja, neišgyveno. Susiklostė taip, kad gyvenimo saulėlydyje gyvena viena, savaitgaliais aplankoma vienintelio Lietuvoje likusio

anūko. Vyras, trys seserys, brolis, bendradarbiai taip pat iškeliavę į Amžinybę. Dar viena anūkė įsikūrusi Anglijoje labai retai prisimena. Ponia Bronislava gyvena vieno kambario bute, antrame aukšte. Savo namuose gali judėti tik neįgaliojo vežimėlio pagalba, nes kojos jau silpnos. Mielai su pagalba išjudėtų ir „į saulutę“ kieme, tačiau trukdo laiptai. Mūsų darbuotojai į lauką jos išvežti negali dėl laiptų ir nepritaikytos aplinkos.

Centras teikia Bronislavai Dausynienei visas dienos socialinės globos paslaugas, įskaitant užimtumo veiklas, kurias senolei teikia ypač daug džiaugsmo. Vieniša senjorė labai mėgsta ir laukia nuoširdaus bendravimo valandų. Ji kantri, ištveminga, visada geros nuotaikos, nuolat šypsosi, nes yra linkusi priimti gyvenimą tokį, koks yra ir bet kurioje situacijoje randa džiaugsmo spindulėlių!

Šeduvoje, atsargos kapitono Petrausko šeimoje (B.D. stovi paskutinėje eilėje antra iš kairės)

Įdomu jos klausytis. Ponia Bronislava mielai pasakoja apie savo vaikystės dienas, jaunystę, rodydama išlikusias nuotraukas, prisimindama prieškario laikus. Sunki buvo vaikystė, nepriteklių paženkliną jaunystė, II pasaulinio karo vargai ir netektys. Merginos tėvai vertėsi sunkiai, buvo mažažemiai, rūpinosi penkiais vaikais, šeima

gyveno skurdžiai. Nors Bronislava mokytis norėjo, vaikystėje jai pavyko baigti tik keturias klases. Sunkiai dirbti moteriai teko ir prieškarui, tačiau ji džiugiai prisimena laiką Šeduvoje, kai buvo pakviesta ir tarnavo atsargos kapitono Šaulių organizacijos vadovo Petrausko šeimoje. Tvarkė namus, būdama jauna mergaitė išmoko gaminti „poniškai“ maistą, patarnauti ponams prie stalo, mokydamosi gerų manierų. Maloni buvo jai ir ponia Petrauskienė. Šeimininkas vadovavo savanoriškai Šaulių organizacijai Šeduvoje. O į ją Bronislava buvo įstojusi dar prieš tarnaujant pas Petrauskus. Deja, neišliko nuotraukų, kur ji gražiai atrodo vilkinti tikra Šaulių organizacijos uniforma.

Šimtmetį pasitinkanti močiutė iki šiol yra dėkinga kapitono Petrausko šeimai, kad jai nusamdė meistrę, mokėjo už mokslą ir padėjo įvaldyti siuvėjos amatą. Siuvinimas moteriai padėjo ne tik išgyventi auginant vaikus, bet ir pokaryje, atvykus su šeima į Klaipėdą, susirasti geresnį darbą. Pradėjusi dirbti vaikų darželyje auklyte, tapo ūkvede, siūdama ir taisydama darželio skalbinius. Bronislava buvo kruopšti, sąžininga, atsakinga, kūrybinga, ją gerbė ir mylėjo kolektyvas, kaimynai, draugai, tačiau savo šimtmečio proga svečiuose sulaukia tik anūko Mindaugo ir centro darbuotojų.

Bronislava Klaipėdoje su vyru

Išleistuvės vaikų darželyje (stovi dešinėje)

Užimtumo veikose ponia Bronislava pasakoja kad jaunystėje mėgo net tik siūti. Mielai rodo savo nuo jaunystės išsaugotas siuvinėtas pagalvėles, takelius, nertas vašelių servetėles, tik kiek sunerimsta, kad

dabar jau gražiai nebeišeina nerti, nes pirštai nebenori klausyti. Nustebau patyrusi kaip senolę pradžiugino atsinešta mano maža lėlė-meškutis! Bronislava ėmė pasakoti ir prisiminti dalykus, kurių niekada anksčiau nebuvo pasakojusi – apie tai, kaip vaikystėje lėlių neturėjo, kaip pačios su sesėmis susisukdavo kažką panašaus į lėles iš skiautelių, kaip ant pečiaus šiltai žaisdavo, vyniodamos ir sūpuodamos jas, kaip savo dukreles. Tokio pasakojimo metu mudviem kalbantis, dar kol susitikdavome gyvai, gimė štai toks eiliuotas posmelis-dialogas, atskleidžiantis kaip senutė ilgisi artimųjų, ilgisi bendravimo, tačiau nuoširdžiai moka džiaugtis tuo, kas yra šalia:

„ – Tu esi gražus meškutis!
– Oi, kokia gera močiutė!
– Kad žinotum kai gerai,
Kai aplanko meškinai“

Garbingą 100-čio jubiliejų ilgametė klaipėdietė Bronislava Dausynienė pasitiko šypsodamasi ir dėkinga visiems, kurie nuoširdžiai ją prisimena!

Parengė:

užimtumo specialistė

Salomėja Burneikaitė

Nugyvenusi daugiau nei šimtmetį, moteris neparanda savo elegancijos, optimizmo ir vidinės stiprybės. Nepaisant to, kad moteris visas savo dienas praleidžia lovoje, Ana siekia išsaugoti savo šviesią asmenybę pasinerdama į knygų ir žurnalų istorijas.

Ana
KALSBERG

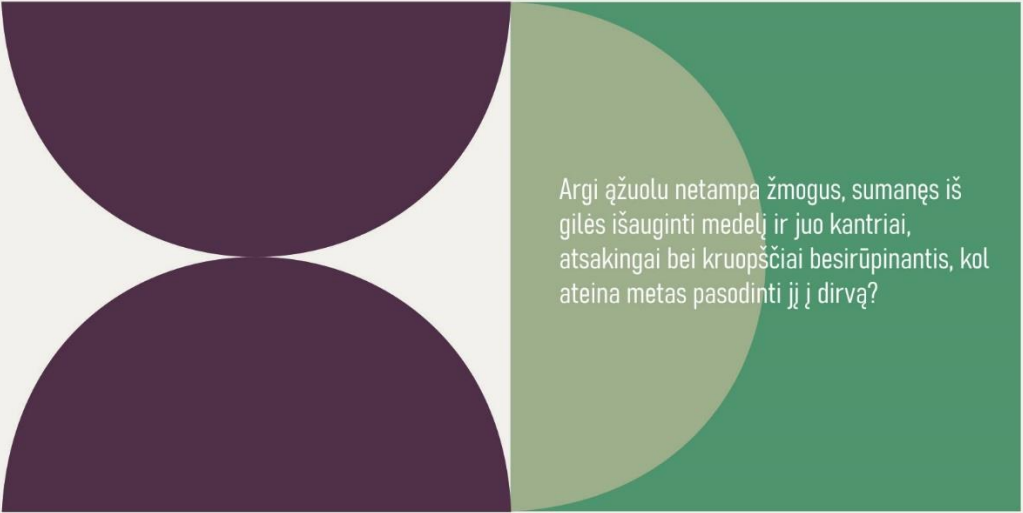
Socialinės paramos centro bendruomenės gretas puošia ilgametę gyvenimo patirtį sukaupusi ponia Ana Kalsberg. Moteris gimė 1917 metais daugiavaikėje šeimoje Rusijoje. Kadangi A. Kalsberg buvo mažiausias vaikas šeimoje, sulaukusi dvylikos metų išvyko gyventi pas savo seserį į karinį Rusijos uostą Kronštata, netoli Sankt Peterburgo. Ten baigė mokyklą, o paaugusi užsiėmė sekretoriato studijomis. Moteris su ilgesiu prisimena, kad studijų metais sutiko savo gyvenimo meilę ir ištekėjo. Tačiau jaunavedžių laukė netikėtumai bei gyvenimiški išbandymai.

A. Kalsberg vyras užėmė ypatingas pareigas, buvo kareivių, dirbo jūrininku, todėl dėl šio socialinio statuso tekdavo nuolat keisti gyvenamąją vietą. Susituokus ir persikėlus gyventi į Estijos sostinę Taliną, porai ne ilgai teko džiaugtis bendra laime. Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui jiedu buvo gražinti į Leningradą. Ponios A. Kalsberg vyras buvo iškviestas į tarnybą, o moteris likusi viena su dviem vaikais pateko į Leningrado blokadą. Buvo evakuota į Ukrainą, kur apsistojo pas vyro seserį, vėliau vėl grįžo į Leningradą. Atslūgus neramiems laikams, 1947 metais A. Kalsberg vyras gavo paskyrimą važiuoti gyventi į Lietuvą. Čia A. Kalsberg dirbo mokyklos sekretoriato, o vyras ir toliau pasižymėjo kaip kareivis-jūrininkas, skaitė paskaitas, dėstė kursantams jūreivių mokykloje. Kartu, kaip prisimena moteris, pats studijavo iki pat mirties. Pora susilaukė dviejų sūnų ir dukros, tačiau likimas buvo negailestingas. Ponia A. Kalsberg tapo našle, teko išgyventi ne tik vyro, bet ir vaikų netektis. Šiandieną ji džiaugiasi turinti artimiausią sau žmogų – anūkę.

Nugyvenusi daugiau nei šimtmetį, moteris nepraranda savo elegancijos, optimizmo ir vidinės stiprybės. Nepaisant to, kad moteris visas savo dienas praleidžia lovoje, ponija A. Kalsberg siekia išsaugoti savo šviesią asmenybę pasinerdama į knygų ir žurnalų istorijas.

Parengė:

vyr. socialinė darbuotoja A. Adomaitienė,
lankomosios priežiūros darbuotojos
L. Ragainienė ir O. Andreeva

Argi ažuolu netampa žmogus, sumanęs iš
gilės išauginti medelį ir juo kantriai,
atsakingai bei kruopščiai besirūpinantis, kol
ateina metas pasodinti jį į dirvą?

Edmundas
GORODECKAS

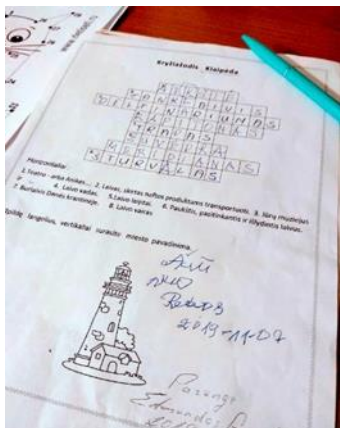

Pasakyti, kad ažuolai dygsta ir auga daugiabutyje ant palangės, būtų panašu į tiesą, tačiau neskubėkite juoktis... Argi ažuolu netampa žmogus, sumanęs iš gilės išauginti medelį ir juo kantriai, atsakingai bei kruopščiai besirūpinantis, kol ateina metas pasodinti jį į dirvą? Šiluma užlieja krūtinę, kai atsitinka džiaugsmas

pajusti kasdienio darbo prasmę lankant klientus. Kam teko įsitikinti koks svarbus yra atgalinis ryšys, tas supras ko graudinamės, kai atsakas sugrįžta tokiais netikėtais pavidalais, kurie net į galvą paprastam žmogui nešautų. Nuostabi yra žmogaus širdis, ieškanti būdo išreikšti pasitikėjimą ir vertinanti bendrystę.

Dirbdama užimtumo specialiste Klaipėdos socialinės paramos centro Dienos socialinės globos skyriuje kiekvienam klientui stengiuosi rasti tik jam įdomią ir patrauklią veiklą, kuri taptų prasmingu užsiėmimu, tačiau ne kiekvienas atsiliepia lengvai. Be abejo, svarbu yra bendravimas, o tada ir prasideda visi „slėpiniai“.

Jau antri metai, jo namuose, susitinkame su Edmundu Gorodecku, kuris nuo jaunystės gyvena susitaikęs su sunkia negalia. Be mūsų darbuotojų ir specialistų pagalbos vyriui sunku būtų išsiversti ir porą dieną. Ažuolu ir norisi pavadinti būtent Edmundą, ne kartą nustebinusį ypatingu sugebėjimu būti naudingu kitiems. Taip jis pats ir suformulavo atsakymą, kai pasiūliau sukurti nesunkų kryžiažodį senukui, ištiktam insulto, kad šis, išsprendęs jį, patiktų jog ne viskas dar yra prarasta. Po to Edmundas sukūrė dar vieną, sunkesnę, kuris per darbuotojus pasklido kitiems lankomosios priežiūros klientams.

Praėjusiais metais Edmundas buvo pakviestas dalyvauti Klaipėdos miesto savanorių vakaronėje ir buvo vienintelis žmogus su negale, pagerbtas ir apdovanotas už savanorystės darbus suteikiant džiaugsmo likimo draugams. Vyras nesustoja ir nuolat sugalvoja ką nors naujo ir prasmingo, tęsdamas socialiai atsakingus darbus. Dirbu centre užimtumo specialiste, todėl neslėpsiu, kad nuolat bandau padėti Edmundui rasti impulsų jam

įdomiems darbams. Praėjusią žiemą vyras dalyvavo Klaipėdos miesto rotariečių „Bičiuliškoje popietėje“, kartu su visu pulku Centro paslaugų gavėjų bei senjorų. Organizatoriai pasirūpino šventine atmosfera, specialiomis vaišėmis, koncertu, stengdamiesi sukurti jaukią atmosferą bendravimui. Tiek rotariečiams, tiek mūsų klientams „Bičiuliška popietė“ paliko ilgam malonių prisiminimų. Tačiau Edmundas Gorodeckis sumanė

kaip tyliai atsidėkoti ir kruopščiai tam ruošėsi iki pat Velykų. Todėl, kai pasibaigus karantinui vėl susitikome jo namuose, vyras įteikė perduoti pulkeliui rotariečių ir centro vadovei

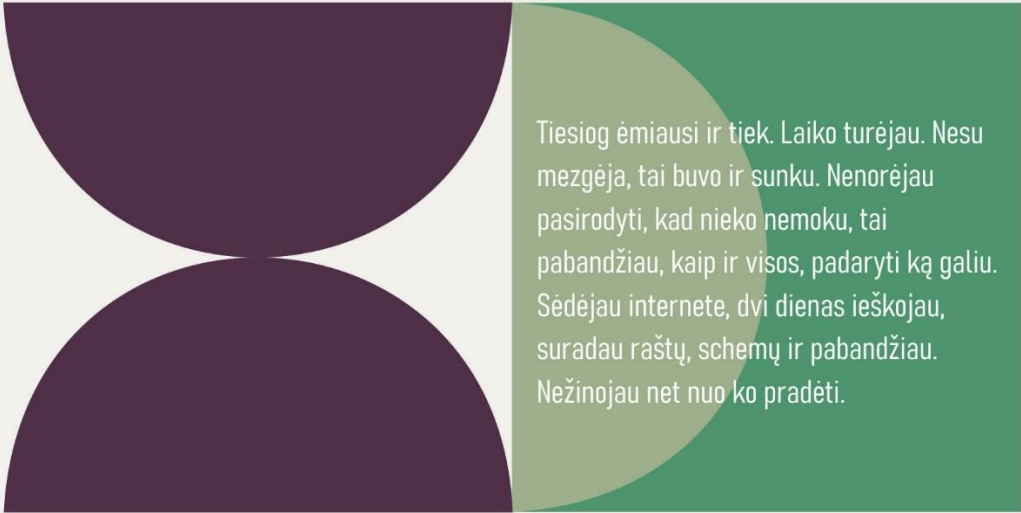
Dianai Stankaitienei savo išaugintų ir ant palangės puoselėjamų augalų „pulkelį“. Tie augalai – sukulentai-kaktusai, įsišakniję miniatiūrinuose

kamštiniuose vazonėliuose, tvirtinamuose magnetukais ant šaldytuvo. Ir tai dar ne viskas...

Nežinau ar patikėsite, bet ant palangės Edmundui iš gilių pavyko išauginti ir tris kol kas dar mažičius ažuolėlius. Jiems, paaugusiems vazonėlyje, atėjo metas būti pasodintiems geroje sodyboje. Kad augtų, kad lapotų, kad stiprintų ten gyvenančius, kad norėtųsi dainuoti sustojus po žalia lapija: „Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos”...

Parengė:

užimtumo specialistė
Salomėja Burneikaitė

Tiesiog ėmiausi ir tiek. Laiko turėjau. Nesu
mezgėja, tai buvo ir sunku. Nenorėjau
pasirodyti, kad nieko nemoku, tai
pabandžiau, kaip ir visos, padaryti ką galiu.
Sėdėjau internete, dvi dienas ieškojau,
suradau raštų, schemų ir pabandžiau.
Nežinojau net nuo ko pradėti.

Danutė
RAZUTIENĖ

Šiuo atveju „laimingų“ sutikau socialinio darbo erdvėje, kurioje kasdien darbuodamasi užimtumo specialistės pareigose, matau kaip auga ir tyliai pražysta asmenybės! Pražysta kukliais neryškiais žiedeliais, tokiais kad jais ir gėrėtis norisi atsargiai. Lankant mūsų, t.y. Socialinės paramos centro (SPC), klientus šalia tokių kolegijų širdį užlieja gerumas ir pojūtis, kad laimės nėra ko ieškoti nežinia kur. Tereikia pastebėti žmones ir stabtelėti, įsižiūrėti, įsiklausyti. Jie šalia. Viena iš jų – Danutė Razutienė. Šiandien, kai visuomeninėje, darbinėje ir net šeimų erdvėje sunku yra atsiriboti nuo to kas vyksta pasaulyje, prisimenu vieno savo šviesios atminties mokytojo išstartus žodžius „Jeigu nori būt laimingas – knisk savo daržą!“ Jis tada gal citavo kokį man nežinomą išminčių. Tačiau šiuo neramiu metu jaučiuosi kviečiama stabtelėti ir prisiminti, kad tas „daržas“ – ne tik žemės ūkio veikla, kažkas daugiau. Tai erdvė, kurioje susitinka „mažutėliai“, padėdami vienas kitam pakelti gyvenimą. Taigi dairausi aplink tų „mažutėlių“, kurie ir šiuo neramiu metu dirba ir gyvena kukliai, tyliai atlikdami savo pareigas, su meile tarnaudami kitiems.

Brangūs tie kasdienybės veidai. Klaipėdos m. Socialinės paramos centre tokių – ne vienas, tiksliau ne viena, nes lankomosios priežiūros darbuotojomis dirba moterys, kasdien padedančios buityje ir kasdienėje veikloje mūsų klientams – senyviems ir žmonėms su negalia, kurių visuomenė beveik nemato, nepastebi, nepasiilgsta. O gal čia tinka prisiminti, kad visi esame „mažutėliai“, kol nesusireikšminame skaičiuodami savo gerų darbų? Visų „mažutėlių“ dėmesio laukas – šalia esantis kitas, su panašiais žmogiškais poreikiais, kuris be pagalbos neišgyventų nė dienos. Gyvybiškai svarbūs yra mums visiems socialiniai ryšiai, žmogaus orumas, santykiai. Be to nė vienas negalime jaustis saugiai. Taigi, „mažutėliai“ esame visi. Ir paprasta yra, kai prisimenu Žodį, kuris kviečia pasilenkti prie kenčiančio, būti kartu ar šalia: „Kiek kartų tai padarėte vienam iš mažiausiųjų mano brolių, man padarėte“ Mt 25, 31–46

Prieš keletą metų dalyvavau Socialinės paramos centro renginyje, kuriame, minėdami socialinio darbuotojo dieną, kolegos iš savo tarpo balsuodami rinko geriausią darbuotoją. Viena iš jų tapo socialinio

darbuotojo padėjėja Danutė Razutienė. Tada jos nepažinojau, o dabar, kai jau treči metai susitinkame lankant klientus, supratau kodėl. Danutės yra lankomosios priežiūros darbuotoja. Dėmesinga, su akyse blyksinčia budinčia šypsena, bet rami ir visada gerai nusiteikusi. Apie rūpestingumą nėra ko nė sakyti. Tačiau nuostabu, kaip jos dėmesys vienu metu sugeba aprėpti keletą objektų. Ji tvarkydamosi kitame kambaryje, sugeba neprašyta surasti vilnonius siūlus, kurių tuo pačiu metu pažadu atnešti klientei, ateidama kitą kartą. Tik paklausia „o gal šitie tiks?“ ir Danutės paduotas kamuoliukas nustebina ne tik mane, bet

pradžiugina ir klientę Astą (vardas pakeistas). Su negalia susitaikusiai moteriai daug kas atrodo neįmanoma. Bandome nerti vašeliu, nes Asta anksčiau mėgdavo nerti. Tik dabar jau rankos neklauso. Parodau kaip virvelę galima nerti be

vašelio ir padedu jai, pati rankomis palaikydama siūlą. Danutė

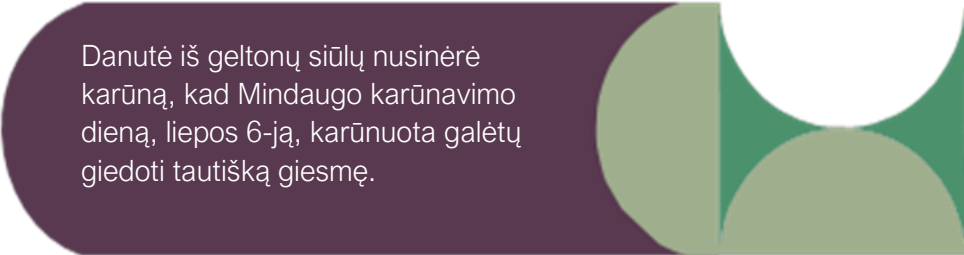
tvarkydamosi stebi ir padrąsina Astą, sakydama, kad taip visai lengva ir dar įdomiau. Pamažu mezgasi bendradarbiavimo santykiai, kurie Astai neįmanomus dalykus padeda paversti realiais. Palaikydamos

viena kitos kūrybiškumą padedame ir Astai patikėti, kad kūrybiniai darbeliai įtraukia, padeda, nors po mažą žingsnelį pasiekti rezultato, o

tada patikėti, kad gyvenimas gali teikti daugiau džiaugsmo. Treti metai besidarbuodamos kartu jau ne vieną pergalę esame pasiekusios.

Ne be Danutės pagalbos ant stalo puikuojasi ant popieriaus lapo įsitaisęs, Astos nerta virvele išvedžiotas, vilnonis katinas. Danutė ant komodos Astos kambaryje rado vietos kartono gabalėliuose suklijuotiems klientės koliažams. Jiems, skirtingais metų laikais, abi rinkome gamtinę medžiagą, nes Asta pati padaryti to negali. Viską sunku išpasakoti. Bet tai, kaip su kliente Asta bendrauja Danutė Razutienė, yra tylus pavyzdys ir paskatinimas man, gal ir kitiems socialinio darbo „mažutėliams“ nenuleisti rankų. Reikia žmogui ne tik duonos ir kasdienio buitisko aptarnavimo. Žmogus nebūtų žmogumi, jei nesvajotų, jei nepagalvotų apie Aukščiausiojo valią, kuri mus visas ir suvedė...

Danutė iš geltonų siūlų nusinėre karūną, kad Mindaugo karūnavimo dieną, liepos 6-ją, karūnuota galėtų giedoti tautišką giesmę.

Prieš pusantrų metų daugelį įkalino namuose ir apribojo socialines paslaugas gaunančius klientus pandemija. Užimtumo veiklos buvo įvardintos kaip nebūtiniosios paslaugos. Liko atskirtyje ir savo namuose be pagalbos negalinti judėti, viena negalioje gyvenanti Asta. Iš jos, kaip ir daugelio mūsų klientų, buvo atimtas taip reikalingas žmogiškas bendravimas. Užimtumo veiklos galėjo vykti tik nuotoliniu būdu. Kaip ir daugelis mūsų klientų Asta nesinaudoja nei išmaniuoju telefonu, nei internetu. Pasitarusios su Danute radome išeitį, kaip padėti Astai. Danutė pasiūlė naudotis interneto ryšiu jos telefone. Klientė pageidavo girdėti Dievo žodį. Sekdama krikščioniškąjį kalendorių ėmiau per nuotolį skaityti Astai, jos pageidaujamus tekstus iš Biblijos, vėliau ir kitus straipsnius.

Per nuotolį Danutė, kartu su Asta dalyvavo tekstilės terapinėse veiklose, kartu kurdamos išdaigiškas veido kaukes. Vėliau moteris prisijungė prie

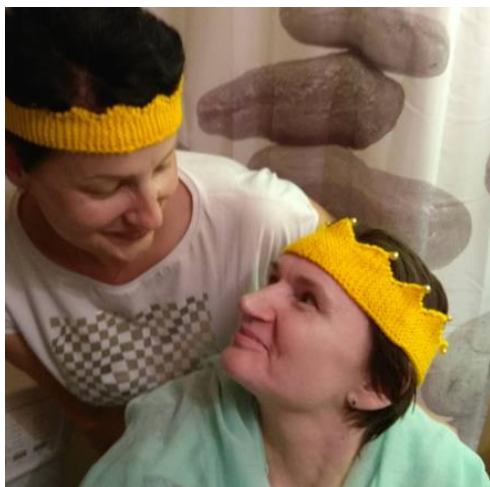
grupės, dalyvavusios tarptautiniame projekte „Giedokim kaip gieda karaliai“. Jo dalyviai turėjo iš geltonų siūlų nusimegžti ar nusinerti karūnas, kad Mindaugo karūnavimo dieną, liepos 6-ją, karūnuoti galėtų giedoti tautišką giesmę. Kai susitikome po karantino, paklausiau kaip Danutei sekėsi megžti karūnas sau ir Astai? Ji juk vienintelė ėmėsi numegžti ne tik sau, bet ir klientei...

Danutė prataria: „Tiesiog ėmiausi ir tiek. Laiko turėjau. Nesu mezgėja, tai buvo ir sunku. Nenorėjau pasirodyti, kad nieko nemoku, tai pabandžiau, kaip ir visos, padaryti ką galiu. Sėdėjau internete, dvi dienas ieškojau, suradau raštų, schemų ir pabandžiau. Nežinojau net nuo ko pradėti. Mezgiau, ardžiau ir vėl mezgiau, bet paskui pavyko. Gal ne taip gražiai, kaip norėtūsi, bet

numezgiau.“ Pasitikslinau ar teisingai supratau, kad ta proga ji megžti išmoko, moteris patvirtino: „Neturėjau net virbalų. Nieko. Ir ne iš pirmo karto pavyko. Per kietai mezgėsi, ardžiau, akis suspaudžiau, ardžiau, permezgiau. Kartais iki nakties pasėdėdavau.“

Kokia paprasta ir aiški motyvacija! Ėmė ir numegzė moteris dvi karališkas karūnas – sau ir klientei. Štai kokie gali būti kasdienybėje „mažutėliai“ ir, rodos,

visai nesivargindami tarnauti kitam, nesureikšmindami darbo, pareigos,

o pakylédami būtj iki tarnystés. Taigi, visai nesvarbu koks tavo darbas. Svarbus yra santykis j kitą, j „mažutélj“, kurj buvimu šalia gali ne tik pradžiuginti, bet ir pakylėti!

Ne be reikalo liaudyje yra sakoma – „Jeigu nori būt laimingas, nieškok laimés – BŪK!“

Parengé:
užimtumo specialisté
Salomėja Burneikaité

Adofina
DAMBRAUSKIENĖ

Socialinės paramos centras gali didžiuotis ilgaamžiais bendruomenės nariais, kurie suteikia galimybę išgirsti asmeninę daugelio metų sukauptą patirtį bei įdomius išgyvenimus. Viena iš tokių narių yra Adolfina Dambrauskienė.

Moteris vaikystę praleido Šilalės rajone Laukuvoje prie Medvėgalio piliakalnio, kur ją daugelį metų supo nuostabi gamta bei kerinčio grožio gamtos peizažas. Augant tokioje aplinkoje Adolfina pajuto kūrybinius įkvėpimus ir potraukį dainuoti. Moteris per gyvenimą lankė įvairiausių chorus, dainavo lietuviškas dainas, kurių tekstus šiai dienai saugo anūkams ir proanūkiams. Dainuojant choruose Adolfina aplankė visą Lietuvą, taip pat džiaugiasi, jog teko pasisvečiuoti Paryžiuje. Paskutinio choro „Klaipėdos bočiai“ kolektyvas bei dainos moters širdį džiugino net trisdešimt metų.

Ponia A. Dambrauskienė prisimena, kad gyvenant Laukuvoje, Joninių šventės metu šokiuose, susipažino su savo vyrų Alfonsu, su kuriuo ėmė kurti ir puoselėti šeimos židinį. Porai gimė keturi vaikai – viena dukra ir trys sūnūs. Moteris buvo namų šeimininkė, augino vaikus. Alfonsas buvo stiprus ūkininkas, galėjo išlaikyti šeimą. Vyrui iškeliavus anapilin, Adolfina atvyko gyventi į Klaipėdą pas dukrą, kuri vėliau, su liūdesiu prisimena moteris, išvyko gyventi į Londoną. Adolfina didžiuojasi, kad pas dukrą į Londoną keliavo iki devyniasdešimties metų, ten buvo net šešis kartus. Moteris džiaugiasi, kad su dukra palaiko šiltus ir darnius santykius, o dukra dažnai grįžta į Lietuvą aplankyti mamos bei brolių. Pokalbio dieną kaip tik Adolfina laukė paskrendančios dukros, kuri pas mamą svečiuosis dvi savaites.

Šiai dienai Adolfina dažnai aplanko sūnus arba pati moteris vyksta pasisvečiuoti į Dituovą, kur gali mėgautis grynų oru ir gražiais vaizdais. Nors kiti du sūnūs gyvena tolimesniuose Lietuvos miestuose, šeimos nariai neretai susitinka Dituvoje ir ten linksmai praleidžia laiką. Moteris su džiugesiu pasakoja, kad yra laiminga turėdama didelį pulką anūkų, proanūkių ir net pro proanūkių su kuriais palaiko šiltus, artimus ryšius. Už savo ilgą, laimingą ir gražų gyvenimą ji dėkinga savo šeimai. Adolfinos nepamiršta aplankyti ir jos širdį džiugina dažni pokalbiai draugu Vytautu

iš Bočių choro. Moteris telefonu gerą ryšį palaiko ir su kitais išlikusiais draugais ir giminaičiais. Taip Adolfina nepraranda savo nuoširdumo, brandaus žavesio bei vidinės stiprybės. Moteris visiems norėtų palinkėti gyventi aktyviai, gero humoro jausmo, kantrybės ir sveikatos. Na, o jaunimui daugiau domėtis Lietuvos istorija ir nepamiršti liaudies dainų.

Parengė:

vyr. socialinė darbuotoja A. Adomaitienė,
lankomosios priežiūros darbuotoja
L. Ragainienė, praktikantė I. Remezaitė

Kazys Alvydas nuo pat jaunų dienų užsiėmė boksu ir net du kartus tapo Lietuvos sunkaus svorio čempionu, o Pabaltyje 1967 metais Gintarinės pirštinės čempionu.

Kazys Alvydas
PLAČENIS

Socialinės paramos centro bendruomenę praturtina ir įkvepia garbaus amžiaus klientų sukauptos gyvenimiškos patirtys bei istorijos. Viena tokių su mumis pasidalino geros širdies senolis Kazys Alvydas Plačenis. Saulėtą gegužės 21 dieną senolis gimė Tauragėje. Augo vienas vaikas mokytojų šeimoje. Vyro tėvas Kazys užėmė Tauragės mokyklos direktoriaus pareigas, o mama Ana dirbo rusų kalbos mokytoja. Vėliau, kai tėvas pagal rašytojo specialybę buvo perkeltas į Klaipėdos švietimo skyrių, Alvydo gyvenimo kelionė tęsėsi Klaipėdoje.

Tėvas Kazys ir mama Ana

Kazys Alvydas nuo pat jaunų dienų užsiėmė boksais ir net du kartus tapo Lietuvos sunkaus svorio čempionu, o Pabaltėje 1967 metais Gintarinės pirštinės čempionu. Kiek vėliau sportininko karjerą nutraukė, kaip pats Kazys sako, matyt, pasikeitė gyvenimo aplinkybės. Vyras su ilgesiu prisimena, kad draugo dėka susipažino su savo žmona Valerija. Tuo metu Kazys dirbo meistro padėjėju kojinių fabrike, kur prižiūrėjo mezgėjas. Ten vyras dirbo dešimt metų, paskui įsidarbino miesto viešojo autobuso vairuotoju, o vėliau vežiojo miesto vyriausybės pavaduotoja.

Žmona Valerija siuvo kepures, tačiau kai įmonė užsidarė, Valerija buvo priversta keisti darbą, todėl ėmė prekiauti turguje. Vėliau į prekybą įsitraukė ir Kazys Alvydas, todėl siekiant parsivežti prekių, pora nuolat keliaudavo į Lenkiją ir Rusiją. Vyras apkeliavo nemažą dalį Rusijos, teko pabuvoti Vologdoje, Gorkos srityje, Kaliningrade. Su žmona vyras susilaukė sūnaus Eduardo, kuris jaunystėje tarnavo Azerbaidžane, o šiuo metu užima kapitono pareigas. Nors sūnus didžiąją laiko dalį praleidžia jūroje, grįžęs namo į Klaipėdą, nepamiršta rūpintis tėvu ir jį aplankyti. Kazys Alvydas džiaugiasi, kad gali didžiulius vienintelį anūku Artūru, kuris šiuo metu dirba Vilniuje LRT garso inžinieriumi ir planuoja pradėti magistro studijas. Prieš kelerius metus Kazys Alvydas neteko

Žmona Valerija ir sūnus
Eduardas

mylimos žmonos Valerijos, kuri dvidešimt penkerius metus sirgo cukriniu debetu, nepaisant to vyras net šiai dienai nepraranda vidinės stiprybės bei optimizmo.

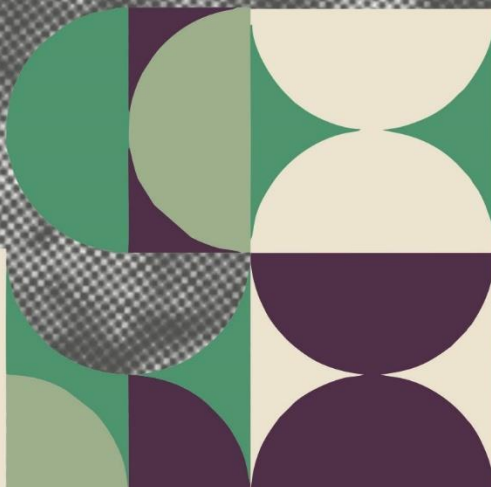
Namuose Kazys Alvydas puikuoja katinu Vaskos kompanija ir daug laiko praleidžia internete žiūrindamas parduodamus automobilius. Nors senolis 2012 metais patyrė insultą ir dabar turi kasdien lankyti reabilitaciją, tačiau Kazys Alvydas iki šiol pasižymi šviesiu protu, mąstymu ir gera atmintimi.

Parengė:

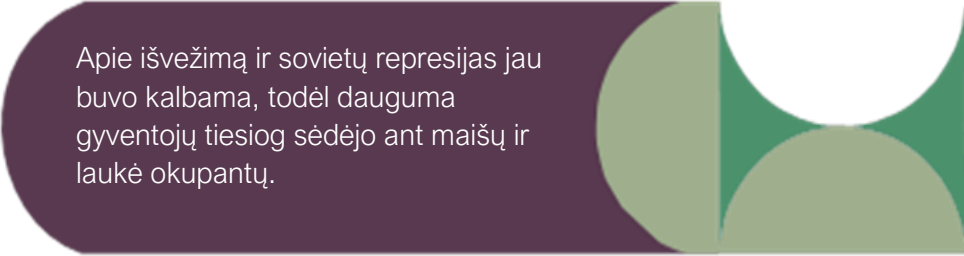
vyr. socialinė darbuotoja A. Adomaitienė,
lankomosios priežiūros darbuotoja
A. Andreeva, praktikantė I. Remezaitė

**Genovaitė Marija
ŠPUOGIENĖ**

Šiame pasaulyje niekas nepraeina be pėdsakų ir net mažiausias žingsnis suteikia gyvenimui prasmę. Savo sukauptais prisiminimais ir išgyvenimais dalinasi Centro paslaugų gavėja Genovaitė Marija Špuogienė. Ponia G. M. Špuogienė kilusi iš Dzūkijos regiono, Veisėjų miestelio. Moteris su ilgesiu prisimena savo nerūpestingą gyvenimą, tačiau vaikystės prisiminimus temdo atminty įsirėžę vaizdai iš masinės Lietuvos Respublikos gyventojų deportacijos į atokias Sovietų sąjungos vietas.

Apie išvežimą ir sovietų represijas jau buvo kalbama, todėl dauguma gyventojų tiesiog sėdėjo ant maišų ir laukė okupantų.

Moteris prisimena 1951 metus: „Tai buvo laikas, kurį baisu prisiminti“. Tais metais ponios G. M. Špuogienės šeima buvo ištremta į Sibirą, kuriame gyveno 7 metus. Moters pasakojimu, apie išvežimą ir sovietų represijas jau buvo kalbama, todėl dauguma gyventojų tiesiog sėdėjo ant maišų ir laukė okupantų. Jiems atvykus, moters tėvas buvo spėjęs pabėgti, todėl jis ištremtas nebuvo, tačiau G. M. Špuogienė su savo mama, broliu ir seserimis buvo ištremti į Vakarų Sibirą, Tomsko sritį. Ponia Genovaitė Marija prisimindama tą dieną džiaugiasi, kad bent mėsos galėjo įsidėti, nes išgyvenimo sąlygos buvo žiaurios. Moteris prisimena, kad pirmiausia gyventojai buvo nuvežti į Šeštokų miestelio geležinkelio stori, Lazdijų rajone, iš kur perpildytai žmonėmis gyvuliniais traukinio vagonais buvo tremiami į Sibirą. Tomsko srityje moters šeima buvo apgyvendinti su dar keliomis šeimomis, miške esančiame viename bendrabučio kambarėlyje. G. M. Špuogienės liudijimu, tuo metu jai teko pakelti badą, alinančias darbo sąlygas ir nuolatinį šaltį dėl netinkamos aprangos. Kaip prisimena moteris, būdama tik 15 metų ji privalėjo dirbti darbus miške, tiesti/ nešti sunkius geležinkelio bėgius, o būdavo dienų

kai oro temperatūra nukrisdavo net iki 60 laipsnių šalčio. Moteris su santūriu džiugesiu prisimena tą dieną, kai į Lietuvą buvo leista grįžti mamai, o vėliau, 1958 metais buvo leista grįžti ir jai pačiai.

Grįžusi į gimtąją Dzūkiją, laikraštyje rado skelbimą, kad Klaipėdos kojinių fabrike ieškomi darbuotojai, todėl su seserimi nutarė persikelti gyventi į uostamiestį. Moteris prisimena, kad svečiuojantis pas kaimynę, į jos namus atėjo keletas jūreivių ir taip ji susipažino su savo vyru. Nors vestuvės buvo kuklios ir dalyvavo tik 5 žmonės, santuokoje su savo vyru išgyveno 41 - nerius metus bei susilaukė sūnaus ir dukros. Net ir turėdama skaudžių išgyvenimų ir sunkios patirties, moteris išsiskirdavo dvasios stiprybe, atkaklumu ir nenuilstančiu darbštumu. Dirbo kojinių fabrike, virėja vaikų darželyje, šeiminkaudavo vestuvėse, kur gamindavo patiekalus didelėms šventėms, kartą organizavo vestuvių vakarienę net 90 - šimčiai asmenų.

Ponia G. M. Špuogienė pasakoja, kad vyras anapilin išėjo prieš 20 metų ir nors vaikai, ir anūkai ją aplanko, kartais jaučia ilgesį, vienvė. Moteris pastebi, kad žmonės vis rečiau bendrauja, susitinka, paskambina vieni kitiems ar parodo dėmesį, todėl linki būti sąmoningiems ir parodyti savo rūpestį žmonėms, kol jie dar yra gyvi. Ragina nenutraukti ryšių, neieškoti naudos sau, nesusitelkti tik į turtus ir pinigus, bet būti dėmesingiems savo artimiesiems.

Praeities nuotraukas, kurios sukelia skaudžius prisiminimus moteris išmetė, tačiau siekdama išreikšti savo rūpestį ir šilumą draugams ir giminaičiams, ji kuria eiles ir proginius sveikinimus. Moters teigimu tai ne tik meilės išraiškos būdas, bet ir prasmingas užsiėmimas, padedantis užmiršti tai kas blogas.

Genovaitės Marijos Špuogienės kūryba

Eiliuotas sveikinimas

*Prabėgę dienos nesugrįžta niekad,
Ir sulaikyt kaip upės negali.
Kiekvienas savo pėdsakus
palieka,
Vingiuotam ir ilgam kely.
Ir liūtys nenuplaus jų, neišdegins
saulė,
Neužpustys žiemos pūga balta.
Kiekvieno laimė didelis pasaulis,
Kiekvieno rankom didelė našta.*

*Nieks laiko žingsnių sustabdyt negali,
Pašaukt jaunystės niekas neištengs.
Linkiu aš, Tau Birut, gero kelio,
Gražaus likimo kaip laukams želmens.
Tad būk laiminga, sveika ir tokia pat energinga,
Pradėdama naują gyvenimo knygą.*

*Linkiu, kad metai nebėgtų,
Kad žemė duoną augintų.
Medum kvėpėtų žydinčiais laukais,
Kad žodį gerą kažkas pasakytų,
Ir jėgų niekad nepritrūktų.*

Sveikinimas

Linkime iš gyvenimo skinti tik gražiausius žiedus, gyventi taip, kad nuolat kas nors lauktų, kad būtų pas ką skubėti iš toli, kad kas paguostų, vardu pašauktų mylimo žmogaus akys, tavo gyvenimo kely sėkmės.

Sveikinimas

*Tegul tavo širdis ilgai liepsnoja
Bei tvirtas žingsnis nesustoja.
Kai darbščios rankos gėrį sėja
Gyvenime tik įpusėjai.*

Gerb. Elžbieta,

*Gimimo diena tik kartą metuose kada dosnus ne vien dangus
Jums linkim džiaugsmo, stiprybės, sveikatos ir daug gėrybių į Jūsų
namus. Šypsokitės dienai, glauskite laimę, kai ji ateis pas Jumis.
Dalinkite draugišką palaimą, su tais, kurie kasdien šalia Jūsų. Linkiu
Jums plataus, didelio likusio gyvenimo kelio, kad Jūsų kely visad būtų
atviras langas į džiaugsmą, į sėkmę, kad niekada neišsektų vilties ir
laimės kupina gyvenimo upė. Neišsenkančios energijos, stiprybės
gimimo dienos proga ir begalinio žydro dangaus, lai būna su Jumis
Jėzaus širdis.*

Gerb. Nijole,

*Gražiausių metų leiskit palinkėti,
Te visada žiedai žydės
Pavasariai tebus džiaugsmu nusėti
Ir laimė širdyje gyvens.*

*Giedrų dienų Jums linkiu,
Daug sukakčių dar švęsti.
Gražių ilgiausių metų
Ir laimėj bei džiaugsme gyventi.*

*Tegu aplanko mylimiausi žmonės
Ir linki Tau sveikatos, džiaugsmo, gėlių.
Šypsokis dienai, glauski laimę
Kai ji ateina pas Tave.
Dalinkis draugiška palaima,
Su tais, kurie kasdien šalia tavęs.*

*Gražiausių metų leiski palinkėti,
Te visada žiedai žydė.
Pavasariai tebus džiaugsmu nusėti
Ir laimė širdyje gyvens.*

*Giedrų dienų Tau linkiu, daug sukakčių švęsti.
Gražių ilgiausių metų ir laimėj bei džiaugsmo gyventi.*

Sveikinimas

*Lijo Nulijo jaunystės lietus,
Karaliais papuošė gyvenimo rudenį.
Šventinė juosta surišo metus
Garbingus septyniasdešimt metų.
Lai sukasi laikas valso ritmu,
Lai šypsosi ramybė ir laimė kartu,
Nusinešdamas darną, džiaugsmą, sveikatą.*

*Tegul Tau šypsosi žmonės, kad būtų gerai,
Tegul žydi patys nuostabiausi žiedai.
Kad būtų linksma,
Tegul niekad neblėsta troškimas gyventi,
Tegul išsipildo visos Tavo svajonės*

*Puikios nuotaikos, stiprios sveikatos, Jubiliejaus proga Tave sveikinu.
Šiltų ir saulėtų dienų, sveikatos ir nuostabių gėlių, tikrų ir gerų draugų,
ilgų, ilgų Tau laimės valandų.*

Parengė:

vyr. socialinės darbuotojos
A. Adomaitienė, L. Šalpytė

KASDIENYBĒS VEIDAI

KASDIENYBĒS VEIDAI

Klaipėdos miesto socialinės paramos centras

SUDARYTOJAI:

direktorė D. Stankaitienė

vyr. socialinė darbuotoja V. Ketlerienė

vyr. socialinė darbuotoja R. Smilgevičienė

vyr. socialinė darbuotoja K. Cerkaitienė

vyr. socialinė darbuotoja A. Adomaitienė

vyr. socialinė darbuotoja L. Šalpytė

psichologė J. Blaževičiūtė

užimtumo specialistė S. Burneikaitė

lankomosios priežiūros darbuotoja J. Baniėnė

lankomosios priežiūros darbuotoja N. Solovjova

lankomosios priežiūros darbuotoja R. Zabitiėnė

lankomosios priežiūros darbuotoja G. Sidorova

lankomosios priežiūros darbuotoja A. Jonušaitė

lankomosios priežiūros darbuotoja V. Petreikiėnė

lankomosios priežiūros darbuotoja V. Katavičienė

lankomosios priežiūros darbuotoja D. Parnarauskiėnė

lankomosios priežiūros darbuotoja L. Ragainienė

lankomosios priežiūros darbuotoja O. Andreeva

praktikantė V. Šimkuvienė

praktikantė I. Remezaitė

MAKETAVO:

S. Račkauskienė